

Redaktør: Dagfinn Solheim
Redaksjonsråd: Hans Aage Gravaas, Unndis Bergås og Ola Tulluan
Redaksjonssekretær: Kjell Helland

Innsyn

Sinsenveien 15, N-0572 Oslo, Norway

Tlf: 23 23 24 00 Fax: 23 23 24 10 E-post: dsoheim@nlm.no Postgiro: 0808.51.59306 Bankgiro: 8220.02.90549
 Sendes NLMs misjonærer gratis. Interesserte kan abonnere på bladet. Utkommer med 2 nr årlig. Artikkelforfatter har ©opyright på egne artikler.

Misjonsstrategiske spørsmål, modeller for samarbeid

DAGFINN SOLHEIM: Forskjellige modeller for samarbeid	2
REV. CHI-LONG WU: Relationship and Co-operation	4
ALEMU SHETTA: Interdependency between African churches and mission societies	6
YOSHIHARU HIRANO: Bruken av misjonæren og evangelisten som ressurs innen den nasjonale kirken	8
Positive og negative erfaringer i nasjonaliseringsprosessen i den lutherske kirka i Bolivia	9
HANS AAGE GRAVAAS: «Self-Theologization» som missiologisk mål og prinsipp	11
BJØRN BRUDEL: Globalisering og samarbeid innen misjon	14
HERMANN F. GELLER: Har vi bruk for hjelp fra misjonslandene i vår misjonærstab?.....	16
MEIKEN BUCHHOLZ: Internasjonalt samarbeid i misjonsarbeidet	17
ROAR LJØKJELL: Partnership i misjonen	19
OLA TULLUAN: Nytt fra Fjellhaug.....	21
Nyheter	22
Kjøreplan for INNSYN	22
INNSYN 1988-1999	22
Adresseforandring	27
Noen bøker om forholdet kirke/misjon og samarbeid	27

Forskjellige modeller for samarbeid

Av Dagfinn Solheim

En ny misjonsepoke?

Forholdet mellom kirke og misjon har hele tiden vært et tema for debatt. Rent prinsipielt er både kirkestrukturer og misjonsstrukturer deler av den samme Jesu Kristi kirke på jorden. Men likevel har det helt siden utsendelsen av Paulus og Barnabas vært tale om to forskjellige strukturer. Selv om Paulus kom tilbake til kirken i Antiokia for å rapportere om arbeidet, var han svært selvstendig i sitt arbeid og misjonsstrategi. Opp gjennom tidene har denne todelingen karakterisert kristent arbeid. Den katolske misjonen ble nærmest utelukkende utført av spesielle ordener. Etter reformasjonen var slike strukturer lenge fraværende og det ble heller ikke drevet misjon. Starten på misjonsarbeidet fikk sin indre kraft fra vekkelserne. Den ytre formen eller «means» som Carey talte om ble misjonsorganisasjonene. Helt fram til i dag har dette vært den viktigste strukturen for å nå ut med evangeliet til nye folkegrupper. Den kirkelige strukturen er gjerne geografisk begrenset, med liten evne eller målsetting om å nå ut over et begrenset geografisk område. Skal en kunne sende misjonærer til andre områder må en organisere og legge til rette for det helt konkret. Dette har vært et fruktbart samspill som også har ført til mange spenninger, både i senderlandet og ute der misjonæren har etablert nye kirker.

Opp gjennom tidene har mange røster hevet seg mot en egen misjonsstruktur. Det er kirken selv som skal drive misjon har det blitt hevdet igjen og igjen. De siste 30-40 årene har slike røster ofte blitt hørt. Vi er gått inn i en ny misjonsepoke som krever nye modeller for misjon, blir det hevdet. Tradisjonell misjon blir sterkt kritisert og dømt til døden, mens nye former og modeller skal vise vei for misjon i en ny tid. I 1975 sa C.S. Song i sin bok: «Vi avslutter nå formelt epoken med vesterlandsk misjon.» I 1987 kan en lese i en artikkel i *International Review of Mission*: «Det er slutt på tiden for vesterlandsk ytremisjon.» og B. G. Thorogood skriver: «Vi kan ikke lenger se noen rolle for selvstendige misjonsselskap.»

Vi tror dette bygger på en misforståelse av hva et misjonsselskap er. Et misjonsselskap er en del av Guds kirke på jorden, med en hovedmålsetting og ekspertise på dette å bringe evangeliet over kulturelle og andre grenser. Til dette arbeidet kreves det en åndelig base, innsamling av midler, utdanning av misjonærer osv osv. Naturlig nok har ikke en lokal-kirke denne kunnskapen. Noen kirkesamfunn har organisert seg slik at de har denne ekspertisen og opplegget. Det vil derfor være mange forskjellige modeller for misjonsarbeidet, men det er hele tiden

et preg av disse to strukturene. Med en sterk personlig forståelse av kirken som forsamlingen av de troende har ikke dette voldt noen vansker. Vanskene oppstår når en legger sterkt vekt på kirken som institusjon og at de institusjonelle og ordinerte tjenestene skal styre og bestemme over hele kirkens liv i alle forskjellige arbeidsgrener.

I de evangelikale kretser har vi fra 70-årene hatt en helt annen fokusering. Da begynte en nemlig å fokusere på at det ikke var nok å danne selvstendige kirker i misjonslandene, mens vestlige misjonsorganisasjoner var de eneste som tok evangeliet over nye grenser. Kirkedannelsen var ikke fullført før det også i misjonslandene ble dannet strukturer for grensesprengende misjon. Misjonsbølgen fra den tredje verden var i ferd med å starte. Blant annet i tilknytning til Fuller School of World Mission ble det gjort en rekke undersøkelser på dette området. En undersøkelse om den 3. verdens misjon kom i bokform i 1972. Vesten har ingen enerett på misjon. Også i NLM har vi vært opptatt av dette, særlig siden 1970-årene. Det er nå nedfelt i vår strategi: «En menighet er ikke selvstendig før den er i stand til å bære evangeliet videre og utvide sine grenser ved hjelp av egne ressurser.» Rent konkret har vi også arbeidet for at det skal dannes strukturer slik at også misjonskirkene skal få strukturer til å sende sine egne misjonærer for å krysse nye grenser.

Snart ble Asia Mission Association grunnlagt og senere lignende organisasjoner i Afrika, Latin Amerika og andre steder. Ved 2000års skiftet er misjon fra den tredje verden i ferd med å bli større en misjon fra Vesten. Dermed kan vi ikke lenger tale om en vesterlandsk misjon, med de slagsider det måtte ha. Det er heller tale om sammen å fullføre oppdraget Jesus gav oss, inntil han kommer igjen. Hvordan kan vi best forene krefter for at de som ennå ikke har fått evangeliet skal få det på sitt språk på en forståelig måte. Det er ennå en del folkeslag igjen som ikke har fått evangeliet.

Samarbeidsmodeller

I NLM har vi gjerne snakket om to modeller: parallellmodellen og integrasjonsmodellen. Dette er naturlig nok altfor unyansert til å beskrive situasjonen i dag. En ren parallellmodell der kirke og misjon som selvstendige organisasjoner driver hvert sitt arbeid ved siden av hverandre er utenkelig i dag. Det er mer naturlig å tale om forskjellige faser i arbeidet. Det finnes ennå i dag noen eksempel på pionermisjon der det ikke er tale om samarbeid fra starten. Da må en misjon drive og lede arbeidet selv. Det vil da

være helt vesentlig å få fram nasjonale ledere som kan danne og lede en kirke. Selv i en pionersituasjon vil det ofte være naturlig at det er de nasjonale som er ledere helt fra starten. Det vil bety at arbeidet allerede tidlig vil bli integrert. Et annet spørsmål er hvor lenge misjonen vil fortsette å fungere som en organisasjon med styre, konferanse, tillitsmann osv. Her må en spørre hva som best tjener evangeliet og den unge kirken. At misjonen fortsatt er en egen enhet i landet betyr ikke at kirken mangler selvstendighet. Det er nemlig også mulig å tenke seg at misjonens innflytelse er større ved en mer konsekvent integrasjonsmodell der misjonærer er med i styre og stell i kirken. Det går an å kombinere full integrasjon av arbeidet med administrativ uavhengighet.

Den mest gjennomførte integrasjonsmodellen har NLM hatt i Indonesia i samarbeidet med YPPII. Her har ikke NLM startet sitt eget arbeid overhodet. Fra første stund og hele tiden var misjonærene helt integrert i denne indonesiske organisasjonen. Misjonærene gikk inn i den eksisterende arbeidet. De bodde under de samme forhold som de nasjonale og fikk også sin lønn gjennom YPPII. Alle penger og personell ble kanalisert inn i denne organisasjonen. Fra innsiden hadde så NLM sine misjonærer den samme muligheten som andre til å påvirke og forme strategien. NLM var blant annet med å bygge opp og organisere et radioarbeid i Batu, men også dette arbeidet var hele tiden en integrert del av YPPII sitt arbeid og NLM har ikke hatt noen spesiell råderett over arbeidet.

Særlig fra 1970-årene har misjonskirkene sin selvstendighet vært i fokus. En har vært redd for paternalisme og misjonsstyrte kirker. Dette kom i etterkant av politisk frigjøring der Vesten tidligere hadde kolonier. I denne frigjøringsprosessen var det mange følelser med i bildet. Dermed ble det også ofte en sterk polarisering mellom de unge kirkene og misjonen. En skulle ha seg frabedt noe som helst overformynderi. Etter at de fleste kirkene nå er blitt helt selvstendige har nok klimaet endret seg noe. Med en trygg og god selvfølelse vil også kirkene lettere kunne diskutere framtidig misjonsstrategi med misjonen. Det er behov for en klargjøring om hva og hvordan misjonen best kan bruke sine ressurser. Når kirken er stor og misjonen bare er et lite bidrag i forhold, blir det mindre spørsmål om dominans. Misjonærene på stedet sammen med hovedledelsen heime vil kunne være med i en diskusjon med kirken om hva de kan bidra med. For misjonen er det viktig å få være med i et meningsfullt arbeid ut fra de ressurser en har. Med en god kommunikasjon og samtaler vil dette være en viktig og integrert del av kirken sitt arbeid.

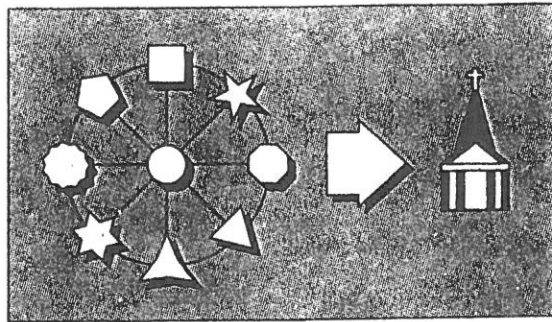
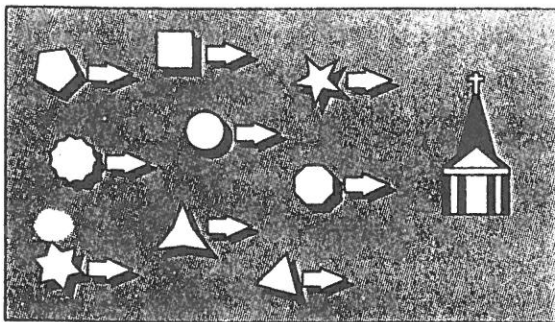
Samarbeid om misjon

NLM har også, særlig siden 1970-årene, vært med å inspirere samarbeidskirkene til ytremisjon eller

grensesprengende misjon. I starten ivret en for at dette måtte være en selvstendig misjon fra kirkens side. Misjonen skulle ikke blande seg inn i dette. Kirken måtte selv finne sin vei og finne midler og mannskap. Slik var det f.eks. da VJELK (Vest Japan Evangelikale Lutherske Kirke) sendte sine første misjonærer til Indonesia. I dag er det vel flere eksempler på at en også går videre ut med evangeliet sammen. Dette føyer seg naturlig inn en trend i tiden. Flere store misjonsselskap har i dag misjonærer fra så å si alle verdensdeler, som f.eks. Overseas Mission Fellowship. Det er også tale om å nytte ekspertise på et område for å nå ut til spesielle grupper med evangeliet. Skal en bruke misjonærer/nasjonale som har erfaring med muslimmisjon i et område for å hjelpe til helt andre steder for å nå muslimene? Skal vi inkludere kristne fra Indonesia for å nå muslimer i Afrika?

NLM har samarbeidspartnere fra flere land i Norden og også misjonærer fra Tyskland. Skal dette utvides ytterligere. Kan vi tenke oss at konferanser og møter i fremtiden vil foregå på engelsk for å inkludere andre. I Indonesia var jo dette tilfellet ikke bare på konferanser, men i det aller meste av arbeidet. Noen vil føle dette slitsomt, men det vil også berike arbeidet og øke erfaringene.

Det er altså tale om samarbeid med nasjonale kirker og med misjonærer fra andre land og sammenhenger. Dessuten er det i dag mye tale om samarbeid mellom ulike misjonsorganisasjoner. «Partnership» er et ord en stadig hører. Phill Butler er en av de som har lagt stor vekt på dette. Det betyr ikke at en skal viske ut organisasjoner, identitet og særpreget. Men en legger vekt på at når flere driver misjon i ett og samme område må en ikke late som om de andre ikke eksisterer, en må unngå overlapping og «sheepstealing». Når en går inn i nye områder er det viktig at arbeidet ikke blir altfor mye oppstykket. I Nepal ble alle misjonsorganisasjoner tvunget til å reise inn i landet under en paraply: United Mission to Nepal. Dermed er det også blitt dannet en nasjonal kirke selv om kristent fagpersonell som har arbeidet der har kommet fra et tyvetalls forskjellige organisasjoner og kirkesamfunn. I Nepal var det ytre tvang som førte til dette. Andre steder vil det bli dannet forskjellige kirker. Likevel er det viktig med samarbeid for å utfylle og hjelpe hverandre. Det fins også ting som kan gjøre i fellesskap. Utdannelse vil være et felt der en må vurdere hvorledes det er mulig å samarbeide. Det er vanskelig å drive en god utdanning av arbeidere dersom kirken er svært liten. Alternativet vil ofte være samarbeid med andre evangelikale. Eller som Phill Butler sier det: Både Lausannebevegelsen, ad2000, World Evangelical Fellowship og andre evangelikale understreker viktigheten av «partnership». En figur viser hvordan ulike organisasjoner med forskjellig ekspertise og vektlegging kan samordnes til beste for å nå ut med evangeliet og danne kirker, uten at noen av partnerne mister sin identitet og særpreget.

Har vi bruk for hjelp fra misjonslandene i vår misjonsnærstab, hvordan skal vi sammen med andre gå inn i nye områder med evangeliet? Hvordan kan vi sammen med nasjonale kriker finne den beste strategi og den beste måten å utnytte våre ressurser på? Vi har frimodighet i NLM som misjon fordi vi har fått et oppdrag og har et budskap å gå med. Vi har også lang erfaring og kommer fra en vekkelsesbevegelse

og en lekmannsbevegelse som også har gjort erfaringer som det er viktig å føre videre i en ny tid. Sammen med mange partnere og i et kristent fellesskap kan vi også i fremtiden gå videre i et viktig arbeid. Det gjelder både å besinne seg på den arven vi har og de nye utfordringene som ligger i misjonsarbeidet i år 2000 og framover.

Relationship and Co-operation

By Rev. Chi-long WU

I. Introduction

I have the pleasure to share with you about the relationship between Hong Kong and Macau Lutheran Church (HKMLC) and Norwegian Lutheran Mission (NLM) in the periodical «*Insight*» for the co-workers of NLM. This article tries to review the stages of relationship between the two organizations in the past fifty years and to bring up reflection for the better future development. This article may not include all that has happened in the past. However, some main concerns will be expressed.

II. Stages of relationship

Different stages of relationship between NLM and HKMLC can be roughly divided as follows :

1. NLM-centred leadership (1949 – 1978)

In 1949, missionaries of the former Norwegian Lutheran China-Mission left China for political reason. Some missionaries went to Hong Kong and started

evangelical work and institutional work especially for the refugees then. At that time, the Mission changed her name to «Norwegian Lutheran Mission».

In the beginning, all the work were owned and run by NLM. In addition to providing missionaries, NLM gave full financial and administrative support to the local church. Even the Chinese evangelists were employed by NLM. Thus NLM inevitably took the leading role. For almost thirty years in this period, NLM and the local church had the father-son relationship. «Co-operation» could hardly be a suitable term to describe this stage. In this period, the leadership and the ministry might have gone smooth though, some problems were rooted.

2. Transfer of roles (1978 – 1990)

In 1977, NLM had an idea of stepping down from the leadership and wanted the local church to be self-dependent. Therefore, in November 1978 HKMLC was established. However, the first president of HKMLC was one of the Norwegian missionaries, Rev. Agnar Espegren. It was understandable

that the local evangelists still needed the assistance from NLM to build up the church in a stable and healthy way. It was because the local church at that moment was far from self-support and the local evangelists had never been trained to be leaders. Hence, there was an agreement between the two organizations that NLM should still take up the financial responsibility for a period of time. However, the local church still relied heavily on NLM after the first agreement because the members of the church were very poor. Apart from continuous financial support to HKMLC, NLM kept on sending missionaries to assist the evangelical work of the local church.

In 1982, Rev. Agnar Espegren died in a sudden. The first Chinese president of HKMLC was elected. However, owing to lack of experience as well as resources, HKMLC faced a lot of difficulties and had to seek for support from NLM. In this stage, HKMLC took the leadership while NLM provided financial assistance and missionaries. Since HKMLC had her own constitution and the agreement with NLM that all work should be integrated into HKMLC, and that all missionaries in Hong Kong were under the leadership of HKMLC and should observe the constitution. However, a few missionaries did not realize the new situation of the transfer of roles, and under this circumstance conflicts and misunderstandings unfortunately arose. The misunderstandings continue to deteriorate until it was settled down in 1990. In this ten years, the two organizations experienced harmonized co-operation for most of the time but it was harsh at the end. There is an old saying that «who has the money, who will be the boss». May be this is a good question that we should think of in church ministry.

3. HKMLC-centred leadership(1990-2000)

In 1990s, HKMLC began to be aware of the financial responsibility of the church, and encourage the local congregations to give more financial support to the church. At that time, NLM still gave her financial support to HKMLC, but most of the money was used for the social service under HKMLC. NLM also continue to send missionaries to help the local church to develop evangelical work.

In this stage, the missionaries fully understood the new roles between HKMLC and NLM, and were submissive to the leadership of HKMLC while working in Hong Kong. Since 1990 onwards, the relationship between the two organizations was improving. In the late 90s, the two organizations enjoyed good co-operation and had a better sense of «partnership».

4. Partnership – Expectation 2000 onwards

In the recent years, HKMLC understands clearly that it should be the responsibility for the believers and

members of the local church to support their own church. HKMLC also taught the same to the congregations and strongly urged them to take up their own duties. Although HKMLC still has large deficit every year, she decides not to depend on the money given by NLM to cover the «church ministry». (i.e. excluding social service and education service)

However, NLM has not stopped providing financial assistance to HKMLC for running of social service. And that is what the local church still needs because she has not the strength yet to maintain the social service by her own. In fact, there are still tremendous needs in Hong Kong if we wish to serve and to evangelize to the unreached people. Apart from financial resources, HKMLC also needs missionaries and professionals from NLM to support and be partners as we face the changing society of Hong Kong today. We need specially professionals in social work, in education, even in music. We also still need missionaries to work in congregations as we have a serious shortage of local evangelists.

In these several years, HKMLC also thought of mission vision and reaching out. The church has already pulled out her first step by relating with some Christians in Mainland China. The church also tries to have joint ministry with WJELC in Japan and LCROC in Taiwan. We are glad that recently, NLM and HKMLC are investigating the possibilities and opportunities to have new joint ministry in Mainland China and other areas.

We believe that NLM and HKMLC not only will continue to have good co-operation, but will also have close relationship and partnership.

III. Reflection based on the past history

As we have seen some examples in the past here in Hong Kong how missions worked, we noticed that there were usually two types ;

Mother – like –

Missionaries take the leading role for a long time and provide all assistance to the local church. They take care of the congregations like a mother takes care of a child which seems good but it is not. They do not have any future plan for the local church to build up themselves. Or this idea and concept is so weak that the local church depends on the mission all the way.

From mother to friend –

In the beginning, missionaries of course take an important role when starting a new mission field. However, they give clear objectives and have long term plans for the local church from the very begin-

ning. In a suitable time, missionaries act as friends and working side by side with the local church.

Need of planning

Learning from the past, we understand that planing is important for achieving the goal. In the early stage, for a long period of time, HKMLC did not see that NLM had any long term plan for developing the local church and to achieve selfdependent. When making plans, we should of course take into account the various backgrounds from various mission fields. Mutual respect is very important for all the time, especially when two different cultures come together.

Need of teaching and training

In HKMLC, in the early stage, teaching of selfsupport was almost none. Therefore, most of the church members at that time depended on NLM very much. Even in later days, some elder members still did not understand the teaching of offering. Although NLM later had a plan to step down from the leadership and wanted to hand over the leading role to the local church the church was still not well prepared yet because there had not any training for the local evangelist to administer the local church. Therefore teaching and training is always a crucial need for local church to be selfdependent in mission areas.

Need of dialogue and communication

There is always a cultural barrier to the communication between missionaries and local evangelists. Cross-cultural differences also sometimes lead to misunderstandings between them. During the period of co-operation between HKMLC and NLM, misunderstanding arose unfortunately. Therefore, a need of frank and sincere dialogue and communication should be noted. There was also a need of a sense of equality of status for dialogue and communication between them. Sense of superiority could spoil good relationship.

Conclusion

The evangelical work of NLM in Hong Kong has to be recognized as the continuation of the missionary work to the people of China since 1890. Appreciation should also be given to her important leading role to start the work here from 1949. We should be thankful to the Mission for her long term support especially many faithful missionaries had dedicated their lives to Chinese. In Hong Kong, we had received the gospel as well as the love from Norwegian missionaries and many brothers and sisters in Norway. However, on the other hand, we should also ask ourselves why for fifty years, HLMLC is still a weak and small church and is unable to be fully self-supported? Is this natural? Should we not learn from the past? And if one day when we have the opportunity to open our own mission to others, how could we do to have better results?

Interdependency between African churches and mission societies

By Alemu Shetta

«We shall want you as you want us» James Sarpei, a Ghanaian.

«In complete» must be written over this paper, for the twenty-first century just started. I believe this century will be significant for the church-mission relations. Certainly the prospects are exciting for all who long to see king Jesus recognized and served worldwide. Already during the twentieth century the world has become a «global village», shrunk by the communication revolution. For centuries most people knew nothing out side their own small town or village community, they stayed in one place for their whole life. But today we have world wide events

pipied straight into our homes and offices by TV, fax machine and Internet as they are actually happening. And should they need arise, we could personally be air-lifted to any part of the world within a mere twenty four hours. Yes, things have changed.

Secondly, personally I have always found the study of trends fascinating. One can show the way to create scenarios of the future. It is important to deliberate in the global religious trends.

Secularization, as we know it from the Western culture, is today spreading to all parts of the

world in the form of what has been called **Modernity**. Modernity grows out of a rationalistic world view and is founded on efficiency and the pursuit of happiness at all costs. This philosophy may transform the world into a wasteland through its unlimited use of resources. As a result, the established churches in Europe and North America are slowly being eroded from the inside. The growing religious pluralism contributes to a trend in the same direction. Nominal Christianity is in many places being transformed into new paganism, particularly in Western Europe. And parts of this new paganism find gods in the New Age movement which seems to thrive in a high-tech information society.

Paralleled with the decline of Christianity in the West (53.000 leave the church from one Sunday to the next in Europe and North America), Hinduism and Islam are increasing strongly: Hinduism – AD 1900: 203 million; 1995: 777 million. Islam – AD 1900: 200 million; 1995: One billion. Hinduism has contributed significantly to New Age, while the militant fundamentalism of Islam has breathed new life in the spread of this religion.

In the midst of this, Christianity is nevertheless growing faster today than ever before.

Total number of Christians:

1900: 558 million – 34.4% of world population
 1970: 1.2 billion – 33.7%
 1980: 1.4 billion – 32.8%
 1990: 1.8 billion – 33.3%
 1995: 1.9 billion – 33.7%
 2000: 2.1 billion – 34%
 2025: 3 billion – 36%

These figures show an increase of 700 million Christians between 1970 and 1995. The reason for this growth is found in Africa, Asia and America. Today 65% of all Christians are found outside the old «Christian world»; As 2000 this figure will have increased to 75%. That means we are confronted with a religious shift from North to South and from West to East. Especially in Africa the growth is dramatic:

Number of Christians in Africa:

1900: 9 million
 1970: 118 million
 1991: 240 million
 1995: 307 million
 2000: 366 million
 2025: 811 million

These figures imply that more than 4.000 persons are begin converted every day in Africa to the Christian faith. In a somewhat way the number of Christians in Latin America has increased from 60 million in AD 1900 to 451 million in 1995.

In stark contrast to these figures of growth, we find a drastic increase, particularly in the West, in the number of non-religious/atheists:

1900: 3 million
 1970: 725 million
 1991: 1.1 billion
 1995: 1.17 billion
 2000: 1.2 billion

The old tribal or traditional religions are slowly dying (from 31% of the world population in AD 1900 to less than 7% today) in Africa, Asia and Latin America, while new paganism takes over in the West. In this way we may say that the world in regard to religion is being turned upside down.

If these trends prevail, an average Christian beyond AD 2030 will come from the so called third world which is known materially poor but very active in witnessing Christ as the Savior and Lord (an important part of this witness will find expression in sings and wonders which is known also as power evangelism).

The latter will be a result of the global growth among Pentecostals and Charismatic.

1900: 3.7 million
 1995: 463 million
 2000: 560 million

The growth of Christianity is, however, resulting in serious reactions. The Muslim world views the expansion of Christianity in Africa and Asia with alarm. They attribute the cause to the church working compassionately among the poor. Moderate Muslims are responding by establishing Muslim relief and development agencies are doing. More militant groups are working actively to undermine and even destroy the Christian relief and development movement (e.g. in Sudan). Militant fundamentalist groups are also gaining influence in Hindu and Buddhist countries as they react against the «westernization» of their cultures being brought about by rapid economic development, the spread of information technology, and what they perceive as its accompanying religion – Christianity.

Having the paradigm shift of the global religions in mind, it is a high time for us to share some concerns which can bring us to stand together as Africans and Western Church/Mission leaders.

We need each other

I like an illustration that shows us that our partnership is actually between «two crippled partners» – the blind and the lame – who can not go on journey unless the lame person provides eyes for the blind and the blind person provides legs for the lame. This illustration is in agreement with the Scriptural admonition in regard to «organs within the body»: the heart cooperates with the lungs, which in turn coope-

rate with with the brain. Each provides vital functions within the whole body (1.Cor 12:12-26). Like organs of a body complementing each other, the Western Mission Agencies and the African Churches must work together to finish the task of world evangelization in this new millennium.

We have to come out of both «dependence» (that is the fate of African) and «independence» (the Western complexity) syndromes known as «we want missionaries to do what we can not do» (dependence) and «we don't want Africans, because we can do what we want to do» (independence). The words and an attitude of my colleague Dr. Øyvind Aadland keeps me self confident. He keeps to say, «Alemu; we want to welcome you so that we can discover that we need each other.» You can agree with me that in this statement there is no mentality that persists the «independence syndrome». When the Westerners develop such an interdependent mentality we also are ready to feel with Christians in the West.

That is why I started with the statement of James Sarpei: «*WE SHALL WANT YOU AS YOU WANT US*»

How and what shall be a relationship?

A generation ago William Temple referred to the churches in the Third World as the «great new fact of our area» (M. Nazir-Ali 1990: 194-96). If that was true then it is much true now. These churches are much larger, stronger, and more numerous than they were in Temple's time. And they can no longer be ignored. The African churches like others have learned to assume their great responsibility for evangelization of the world. This is one of the most significant, most exciting features of the modern missionary movement, which for almost two centuries depend on Western resources.

Bruken av misjonæren og evangelisten som ressurs innen den nasjonale kirken

Av Yoshiharu Hirano

1. Japanske medarbeidere og misjonærers arbeid slik det er i dag

Vi har i dag 34 kirker og 17 prekeplasser innen VJELK. Foruten dette arbeid har vi spesiell virksomhet ved bl.a.: Forstanderskolen i Kobe, Bibelskolen, Radioarbeidet, Ytremisjon og Hiruzen Leirsted.

VJELK sitt arbeid blir ellers drevet ut fra lokalkirkene. Det legges vekt på evangelisering og menighetsbyggende arbeid. Vil her spesielt nevne betydningen av å lære opp og undervise de kristne til vitnetjeneste og frivillig arbeid i menighetene. Tenker da særlig på barnarbeid og husmøtevirksomhet, det er viktige aktiviteter innen det lokale menighetsarbeid. Videre legges det vekt på å oppdra menighetene til selvstendighet. Utenom dette har vi medarbeidere som tar seg av forkynnelsen og undervisningen ved Forstanderskolen, Bibelskolen og i Radioarbeidet.

Misjonærens oppgaver og tjeneste innen kirken er bl.a.: som prester i lokalmenighetene, og distriktevangelsing ut fra disse, flere misjonærer arbeider også som styrer i misjonens barnehager som igjen er tilknyttet lokalmenighetene. Videre har vi misjonærer i leirarbeidet og i tjeneste ved bibelsko-

len. Pr. i dag har vi innen VJELK 11 misjonærenheter fra NLM.

2. Videre plan og realisering av misjonærens arbeidsoppgaver innen den nasjonale kirken

Når vi tenker på NLMs arbeid innen VJELK fram til nå, har det stort sett vært lagt vekt på nybrottsarbeid i forskjellige distrikt. Særlig der det fra før ikke har vært noen kirke eller kristen virksomhet. Det er blitt bygd kirker og prekeplasser og mye aktivitet og ressurser for å få dette til. Men jeg tror muligens det er blitt satt inn for lite krefter med tanke på å bygge opp en menighet på de forskjellige stedene. Da både med tanke på den åndelige og økonomiske dimensjon.

I Japan tar det lang tid, kreves mye tålmodighet og innsikt fra en starter nybrottsarbeid og fram til det vil bli en selvunderholdende menighet.

Det er veldig viktig at de lokale kristne blir tatt godt vare på. Veiledning og oppfølging av de nye kristne er viktig.

Ikke bare at de får en konstituell avhengighet av NLM og misjonæren, men at de oppdras til selvstendige kristne som kan stå «på egne ben» åndelig sett.

Til nå har nybrottsarbeidet i store drag vært preget av NLMs egen nybrotts strategi, men heretter vil det bli mer nødvendig med et tettere samarbeid med den nasjonale kirkes egen evangeliserings plan og strategi. Ut fra dette ønsker jeg at vi må få erfaring ut fra en presis og klar plan med vekt på teologiske og åndelige erfaringer. Vi vil ha behov for misjonærer med nådegaver som svarer til de behov som finnes i den bestående nasjonale kirke, både som prester og misjonærer med spesielle nådegaver som tjenere i kirken.

3 Behovet for misjonærer i spesielle tjenester.

Med tanke på VJELK som kirkesamfunn har vi en struktur med en stor prosent «spesielle tjenester». Ut fra disse og til disse tjenestene er det stor mangel på medarbeidere. Videre også til spesielle tjenester i distrikts arbeidet.

Tenker da bl.a. på undervisningsoppgaver ved seminaret, der trengs misjonærer med nådegaver

og teologisk utdanning til undervisningen og utdannelsen av nasjonale medarbeidere. Likeså lærere ved bibelskolen. Her ville det også være til hjelp om noen kom ut for å undervise for en kortere tid, for eksempel for et år.

4. Andre arbeidsgrener der det også er et klart behov for misjonærer med nådegaver

Vil her spesielt nevne: Ungdomsarbeidet, studentarbeid, barmearbeid, diakoni, likeså sang og musikkarbeid innen lokalkirkene. Nødvendigheten av misjonærer til slike tjenester vil i framtiden bli mer og mer påkrevet. Innen VJELK har vi enda få som kan ta seg av slike oppgaver og videre undervise og lære opp nasjonale medarbeidere.

Derfor ønsker vi hjelp fra misjonærer til å trene opp frivillige medarbeidere ute i lokalmengder.

Kunne vi få medarbeidere til å gå inn i slike oppgaver ute i distriktene ville det være til stor glede og hjelp.

Positive og negative erfaringer i nasjonaliseringsprosessen i den lutherske kirka i Bolivia

(Iglesia Cristiana Evangelica Luterna de Bolivia)

1. Positive erfaringer

Nasjonaliseringen ble gjennomført i etapper, det vil si en prosess som trinn for trinn varte fra 1994 til 1997. Dette har vært til hjelp for å planlegge arbeidet sammen, tid til å få ideer, forslag og korreksjon for brødrene.

Nasjonaliseringsprosessen har vært en integrert prosess mellom nasjonale og misjonærer. Man har arbeidet sammen og slik koordinert arbeidet og samtidig delt erfaringer og ideer, og sett på det som var det beste for arbeidet i kirka. Det er viktig å understreke at forholdet mellom de nasjonale og nordmennene, som var preget av brorskap og vennskap, var til stor hjelp i prosessen.

Bibelskolen (CLET) har spilt en viktig rolle, med bibelundervisning og undervisning av ledere og arbeidere. På grunn av arbeidet på CLET og misjonærenes undervisning har man nasjonale ledere og arbeidere som har tatt ansvar og som har arbeidet aktivt i nasjonaliseringsprosessen.

2. Negative erfaringer

Vi har ikke brødre med erfaring om hvordan nasjonalisere en kirke, hvilke trinn skal tas, hvor lang tid, hva er det beste å gjøre, hvordan skrive våre statutter.

De nasjonale brødre ble ikke opplært fra begynnelsen av å gi sin tid og sin tiende.

* I noen menigheter ble ikke brødrene undervist i hvordan de kan tjene Herren, og de ser ikke nødvendigheten av å bruke sin tid til tjeneste i kirken, misjonæren eller den betalte arbeideren kan gjøre det! I noen tilfeller vi ser at det finnes ikke en total overgivelse til Herren og få arbeider uten en viss egeninteresse.

* Mange medlemmer ser at det er ikke nødvendig å gi tiende eller offer, fordi aktivitetene i menigheten er på en eller måte finansiert av misjonen, de ser det ikke som viktig å delta med offer eller med sin del av utgiftene. Det er viktig å arbeide fra starten av, og oppmuntre brødrene til å delta aktivt, og gi tid og

penger til tjeneste for Gud. På grunn av dette er det viktig at i alle aktiviteter som blir realisert, at brødrene bidrar med sin del, og det beste om de gir alt.

Man har ikke lagt vekt på undervisning av menighetsarbeiderne, og derfor har det blitt arrangert få kurs for arbeidere (evangelister) og de har fått lite innføring i praktisk teologi. Kirka har vansker med å starte opp nytt arbeid og å ta seg av de nye, og grunnen er at de ikke har fått opplæring i hvordan starte nytt arbeid, og lede en menighet. De har ikke fått redskap til å utføre sitt arbeid på en bedre måte.

Misjonstanken har alltid vært det sterkeste i menigheten, det å gå til nye områder, ikke så mye opplæring av medlemmene. Misjonen har kjempet for å nå videre ut (vi kritiserer ikke det), men de har vært lite opptatt av å nøre og utvikle lederskapet i menighetene. På grunn av dette står det pastorale arbeidet svakt. Vår Herre Jesu befaling er at kirka forkynner evangeliet, gir opplæring, at man går videre med evangeliet, og også dyktiggjør og utvikler lederskap (Mt.28.19-20, Mr.16.15-16). Misjon og undervisning skal gå sammen, og ingen av dem er mer viktig enn den andre.

Tanker for framtida

Som ledere har vi et stort ansvar for å ta vare på menigheten, Nasjonal rådet (Consejo nacional) arbeider med en strategi på landsbasis med følgende linjer:

Det er viktig å arbeide med å forbedre organisasjon og administrasjon, for å lette administrasjonen på distriktsplan, slik vil både koordinator og arbeidere i distriktene få mer tid til det åndelige arbeid.

Man må arbeide på alle plan med sikte på å oppmuntre brødrene til å gi sitt liv til Herren. Gud har gitt oss det privilegium og den ære å få være med å bringe evangeliet utover. For å utføre den oppgaven trenger Gud oss, tida vår og vårt tiende. Det er viktig at man helt fra starten av arbeider med å oppmuntre brødrene til å delta aktivt, og gi av sin tid til tjeneste for Gud. Det er bra at brødrene i alle aktiviteter gir sin del, det beste er at de bidrar med alt.

Vi har en stor utfordring i å dyktiggjøre og utvikle lederskap i Kirka. For å oppnå dette har vi år

sammen med CLET, kurs for pastorer og evangelister med det siktemål å støtte og hjelpe brødrene, lederne og arbeiderne, ved å undervise dem i hvordan starte et nytt arbeid og ta seg av menigheten. Disse kursene vil bli realisert i september og november måned. Man arbeider også med opplæring av våre arbeidere, som en begynnelse studerer Mario Condo nå i Sao Paulo – Brasil, for å ta «licenciatura» i teologi. Vi ser at arbeidet i kirka, er en oppgave både for lekfolk og for dem som har en teologisk utdannelse.

Med tanke på selvunderhold, ser vi behovet som er i menighetene for en pastor, og vi arbeider med et prosjekt for å støtte de menighetene som ønsker pastor og/eller evangelist, der menighetene etter fem år betaler pastorens lønn selv. Vi har to klare eksempel: det ene er menigheten Kerigma i Sucre, de betaler 50% av lønna til sin evangelist som arbeider med å starte nytt arbeid i Cororo. Det andre eksempelet er Nueva Jerusalem i Tinguipaya, de har sin egen pastor og betaler 50% av hans lønn.

Denne planen inkluderer også å utnevne ansvarlige evangelister i hvert område, der de har ansvar for tre menigheter som geografisk ligger nær opp til der de bor. Slik vil de ikke trenge bil, og de vil heller ikke trenge å bruke tid til lange reiser (som de gjorde tidligere). Man har også utnevnt pastorer som besørger en menighet, planen er å oppmuntre og utvikle lederskap, slik at i fremtiden (5 år), blir menigheten selv ansvarlig for å betale sin egen pastor, evangelist, vedlikehold av kirkehuset og det diakonale arbeidet.

Dette er et arbeid der nasjonale og misjonærer må gå sammen, det er avgjørende å få støtte av misjonen i undervisning i doktrine og utdannelse av ledere og arbeidere. For å starte nytt arbeid og å drive disippelundervisning trenger vi misjonærer.

Det er mye arbeid som skal gjøres, «høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst.» (Mt.9.37-38)

Arbeidet i kirka er ikke noe lett arbeid. Det er ikke en «menneskelig» bedrift, det er Guds vingård, der det er Gud som er eieren og vi er hans tjenere. Det koster å overgi seg til Guds vilje og plan, for vi vil helst gjøre det som vi ønsker, vi vil alltid sette vår egen vilje og våre planer først, istedenfor å feste blikket på Kristus og la han arbeide i oss.

«Self-Theologization» som missiologisk mål og prinsipp

Av Hans Aage Gravaas

Et tilbakeblikk på epoker i misjonshistorien viser ulike missiologiske prinsipper, arbeidsmetoder, og teologiske særpreg. Målsetningen for kristen misjon har ikke alltid vært så innlysende som en gjerne vil tro (jfr. f.eks. Anderson, Coote, Horner & Philips 1994, Bosch 1991, Verkuyhl 1978, og Scherer 1987).

«Conversio Gentium» – Hedningenes frelse

Pietismens misjonsfokus kan karakteriseres ved begrepet *Conversio Gentium*, hedningenes frelse. Den indre dynamikk i kristendommens budskap var vektlagt. Troen måtte deles med andre! Utsendinger reiste til andre land for å forkynne evangeliet. Kristendommens sympatisører var ikke budbærere for en regional eller geografisk begrenset stammereligion, men for et budskap med universell relevans og adresse. Dette tok flere representanter for pietistisk misjon på alvor. Pietismen hadde et klart fokus på «sjelene», d.v.s. enkeltindividets frelsestilegnelse og åndelige livsløp. Frelse og åndelig liv var konsekvensen av et møte med den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus.

Pietismen representerte derfor positive anlegg. Likevel fantes enkelte svakheter. Svakheten lå bl.a. i nedtoningen av den diakonale dimensjons egenverdi. Videre hadde man i mange tilfelle begrenset forståelse for sosiale, kulturelle, og kirkelige strukturers betydning ved oppbyggingen av misjonsarbeidet. Den nasjonale kirke framsto ofte som en «collection of saved souls», en samling enkeltpersoner som delte samme tro men som ble innlemmet i et tilsynelatende tilfeldig og løselig organisert fellesskap. Den kristne kirkes vesen som levende organisme og åndelig fellesskap ble lett borte. Enkeltindividets personlige tro og Gudsliv ble vektlagt på bekostning av kristne menneskers behov for å lever ut sitt kristne liv som gruppe. Misjonærene gav liten hjelp til de lokale kristne med hensyn til å utvikling av kirkens organisatoriske form og definisjon av kristne rollemønstre i møte med andre «organisasjoner» og sammenslutninger i lokalsamfunnet. De kristne ble som gruppe dårlig forberedt på å møte det lokale samfunns «decision makers» og deres disipler. De kristnes påvirkningskraft overfor omverdenen ble dermed begrenset. Og de kristne ble

dermed lett ensomme og fremmedgjorte «ulver» i sin egen kulturelle kontekst.

«Plantatio Ecclesia» – Kirkeplanting

Engelskmannen Henry Venn (1796-1873) og amerikaneren Rufus Anderson (1796-1890) (Shenk 1983, Williams 1990) var blant dem som oppdaget svakheten ved pietismens manglende syn for det strukturelle aspekt ved ekklesiologien (kirkeforståelsen) og ved misjonsarbeidets oppbygning. I tillegg til dette ble de to misjonslederne på sine feltreiser klar over et annet problem. Vestlige misjonærer hadde en sterk tendens til *overformynderi* (*paternalisme*) sitt forhold til de unge framvoksende kirker. Misjonæren holdt et fast grep om «makten» enten det var snakk om økonomi, lederskap, eller evangelisering. Det var lite som tydet på at de planla en nedtrapping av deres kirkelige lederskap og dominans. På mange felter opplevde man også stagnasjon i arbeidet, og drivet til å gå til nye områder ble borte. Venn og Anderson ble foregangsmenn for de forskjellige utgaver av den såkalte «Tre-Selv-Formelen» som etter hvert skulle se dagens lys.

Målsetningen for misjonens virksomhet iflg. Venn og Anderson var framveksten av selvstyrte («Self-Governing»), selvunderholdte («Self-Supporting») og selvutbredende («Self-Propagating») kirker. Når sant skal sies praktiserte Venn og Anderson modellen på ulikt vis. Mens Venn var anglikaner som så for seg en stor kirke med bispedømmer og biskop på topp, var Anderson kongregasjonalist med syn for lokalmenighetens selvstendighet. Tre-selv modellens sammensatte historie viser også de forskjellige, ja til tider motstridende måter som denne modellen ble praktisert på (Kasdorf 1978). Modellen har i ettertid møtt både støtte, korrektiv, og motstand. Enkelte har for eksempel kritisert det teologiske fundament som denne modellen bygger på (Beyerhaus 1964).

Tre-Selv formelens begrensinger

Til tross for sitt positive bidrag til ettertidens misjonstenkning og refleksjon, inneholder Tre-selvformelen klare begrensninger. La oss nevne noen av dem:

En definert *tidsramme* for overføring av «makt» fra misjon til kirke ble aldri antydning. Ingenting var sagt om kirken skulle bli selvstendig i løpet av to måneder, to år, eller to hundre år. Historien viser at modellen ble benyttet av både langtidsrettede og tålmodige misjonsstrateger, rastløse karismatikere, og også av dem som ikke så noen grunn til snarlig å bli kvitt sin paternalisme.

Framgangsmåten med å skape en kirke med tre-selv-formelens kjennetegn var heller ikke klart antydning, selv om Venn og Anderson personlig hadde tanker om dette. Forskjellige måter ble brukt for å nå dette målet. Og mange spørsmål må derfor stilles: Er alle metoder akseptable? Helliger målet midlene? Er kirkelig selvstendighet for eksempel viktigere enn graden og kvaliteten på evangelisering? Må forbindelsen til utlandet kuttes for at en lokal kirke skal betegnes som moden?

Det strukturelle forhold mellom «the mother church»/«the missions» og den framvoksende stedegne kirke var heller ikke helt avklart. Så en for seg en fullstendig selvstendighet kirke uten noen forbindelse med sitt kirkelige opphav eller skulle de unge kirker betraktes som nye grener på det europeisk/amerikanske tre?

De økumeniske, konfesjonelle, og kirkelige forhold mellom misjon og nasjonal kirke var m.a.o. ikke alltid avklart. Skulle de nye kirker bli strukturelle og konfesjonelle kopier av den europeiske eller amerikanske original? Hvilke internasjonale kontakter skulle den lokale kirke ha og hvilket forhold skulle en ha til disse?

Tre-selv-formelen reflektere på mange måter *vestlige skrivebordsteoretikers verdensbilde*. Moderne utlendingers forkjærlighet til begrepene uavhengighet og selvstendighet ble gjort universelt gyldig. At andre kulturer la større vekt på fellesskap og relasjoner som positive verdier tenkte de lite eller ingenting på. I stedet for å rette på misjonærenes paternalistiske holdninger, som på mange måter var hovedproblemet, planla Tre-Selv-Formelens opphavsmenn sin avskjed med kristne brødre og søstre. Nå måtte de stå på egne bein! I overgangsfasen skulle riktignok «The Missionary Fathers» veilede og fortelle de unge kirker hva som var godt for dem.

Tre-selv-formelens forhold til *den parallelle politiske dekolonialisering av tredje verdens land* trenger videre drøfting. Er politisk og religiøs selvstendighet nødvendigvis knyttet til hverandre? Var de politiske undertonene viktigere enn hensynet til kirkens ve og vel?

Modellens betydning i *en multikulturell sammenheng* er ikke blitt fullstendig vurdert. Til tross for oppnådd frihet fra internasjonal dominans kan minoritetsgrupper i en nasjonal kirke bli undertrykt av majoritetsgrupper i de samme kirker. Tre-selv-ideen blir dermed noe misforstått. Denne faren er så absolutt tilstede hos NLM's samarbeidskirker i Øst-Afrika.

Det «emiske» perspektiv, det vil si de lokale kristnes syn på kirken og dens internasjonale samarbeidsforhold ble heller ikke tilstrekkelig vurdert (jfr. pkt.5). Det vestlige ønske og betoning av «selvstendighet» ble derfor lett pådyttet de nasjonale kirker uten at de selv fikk uttale seg om saken.

«Self-Theologization» – Selvteologisering

Enkelte missiologer har foreslått både korreksjoner og tillegg til Tre-Selv-Formelen. Paul G. Hiebert er en av dem. Han påpeker nødvendigheten av et «additional self», som han kaller «Self-Theologization» (Hiebert 1985). Igjennom dette løfter Hiebert fram den kontekstuelle dimensjon i misjonsarbeidet.

I sine skrifter snakker Hiebert bl.a. om behovet for «critical contextualization». Kritisk kontekstualisering tar den lokale kultur (*fenomenologi*) på alvor slik den forekommer, men skiller seg samtidig ifra den liberale fløy ved å la det bibelske selvvitnesbyrd få autoritativ rolle (*ontologi*) i møte med de kulturelle fenomener. *Missiologiens* rolle blir å bringe fenomenologien og ontologien i det rette forhold til hverandre. Dette innebærer at en først tar seg tid til å eksegere både tekst og kontekst. En kontekstuell teologi uten bibelsk kontakt, belysning, og korrektiv forblir relativistisk folkereligiøsitet. Samtidig reduseres en bibelsk teologi uten berøring med kulturens mangfold til livsfjerne abstraksjoner eller til en teologi som ikke får virke med tyngde og kraft i folks konkrete hverdagsliv. Hiebert bruker også begrepet «incarnational ministries» for å beskrive et misjonsarbeid som er i stand til å skape den rette forening mellom bibelsk tekst og kulturell kontekst. Denne tjeneste bruker Jesu inkarnasjon som eksempel. Jesus identifiserte seg med denne verden ved «å bli kjød» (Joh. 1:14) og sant menneske men uten at hans guddommelige rolle og vesen fra evighet opphørte. På samme måte må vi som er hans barn og etterfølgere komme mennesker og deres kulturelle kontekst nær uten å gi avkall på vår kristne identitet og tilhørighet. Vi må som Paulus indentifisere oss med både «jøde og greker» (1.Kor. 9:19-20). Dette får konsekvenser for vårt strategiarbeid, misjonæruddanning, evangeliseringsframstøt, undervisningsopplegg, kirkedannelse, osv.

En nasjonal kirke kan i flg. Hiebert være selvstendig og stedegen i form av økonomi, lederskap, og evangelisering, men kan samtidig være bundet til en skriftforståelse som står nærmere en fremmed kultur enn den lokale kontekst. Venn og Andersons fokus på «struktur» arresteres for manglende syn for «kultur».

Hiebert ber oss om å ta den kontekstuelle dimensjon på alvor i misjonsarbeidet og som hjelper lokale ledere til på sikt å stå fram som ledere for en «selv-teologiserende kirke». For å kunne forstå Hieberts intensjon må en først vurdere hans forståelse

av begrepet «teologi». Han skjeler nemlig mellom «Teologi» (stor T) og «teologi/evt. teologier» (liten t). Førstnevnte refererer til den uforanderlige og autoritative bibelske åpenbaring som all teologisk arbeid må prøves på. Sistnevnte derimot viser til de konkrete kontekstuelle tilretteleggelser av dette budskap i gitte kulturelle sammenhenger. Det er slike kirker han vil ha, som kjenner sin kultur, men som også er i stand til å brette ut det bibelske mangfold og åpenbaringsbudskap i møte med denne. Dette er en kontinuerlig prosess. «Self-theologizing churches» er kirker som vedblir å arbeide med det bibelske budskap i møte med kulturen.

«Det fjerde selv» – mer enn et tillegg!

Hieberts fokus på den kontekstuelle dimensjon er et nyttig korrektiv til Tre-selv-formelen. Personlig har jeg likevel både i samtaler med Hiebert selv og skriftlig (Gravaas 1997) påpekt at «Self-Theologization» bør oppfattes som noe «mer enn» et tillegg («et fjerde selv»), noe som han selv er enig i. Teologisk arbeid innen en gitt kultur ville også få betydning for hvordan mennesker ser på seg selv og på sine relasjoner til «andre», det være seg andre kristne, ikkekristne, kristne tilhørende en annen folkegruppe, eller kristne globalt (som egentlig Tre-Selv-Formelen var tenkt til). Dette vil forme selve bæregrunnlaget for den lokale kirkes identitet, verdensanskuelse, handlingsapparat, og livshorison. En kontekstuell teologi vil derfor ikke bare fungere som et tillegg men også et kritisk korrektiv til de andre «tre selv». En selv-teologiserende kirke vil nødvendigvis diskutere hva som er de beste former for kirkelig samarbeid, internasjonale samarbeidsmønstre, og også kirkens forhold til ledelse, økonomi, og evangelisering. Kanskje vil denne kirke vise oss mye som ikke fanges opp av moderne ledelsesguruer, ledelsesfilosofier, og kurskonsepter?

Sluttreplikk

Tanken om den selvteologiserende kirke byr på mange utfordringer i vår sammenheng. La meg kort liste opp noen av dem:

Forståelse for den kontekstuelle dimensjon må generelt stå sterkt i misjonærutdannelsen.

Misjonsstrategier må ta kontekstuelle hensyn enten det er snakk om evangelisering, undervisning, diakoni, bistandsarbeid, bibeloversettelse, administrasjon, osv.

Misjonæren må gi den lokale kirke hjelp til å utvikle en sann kristen identitet som har slått røtter innen rammen av egen kultur. Misjonæren må på ulikt vis være en pådriver for dette enten det er snakk om arbeid i blant folk som ikke har etablert sin egen kirke eller i blant kirker av ny eller eldre dato.

Dette forutsetter ikke bare god kulturkunnskap, men også solid bibelkunnskap. Den beste eksportvare i vår sammenheng bør være mennesker som kjenner sin bibel og som både kan gi andre opplæring i den og tilskyndelse til å lese den på egen hånd. Her snakker vi ikke bare om «ledere» men om «lekfolk» generelt.

Selv-teologiserende kirker ber oss om å «lytte». De må ikke lenger betraktes som «undersåtter». Vi må forholde oss til dem som «kristne brødre og søstre» enten de kan betraktes som modne eller umodne. I møte med disse kan nye samarbeidsforhold opprettes og gammel utvikles «Partnership-tanker» i nyere misjonslitteratur er ikke bare en konsekvens av utvikling av gamle modeller, men også av at kirker og andre organisasjoner i andre deler av verden ber om samarbeid med oss. Økende grad av internasjonalisering vil utfordre til globalt samarbeid over landegrensene med evangeliet. I USA møtte jeg en koraner som var sendt som misjonær av en amerikansk organisasjon til Nigeria! Men midt opp i dette trenger vi selvteologiserende kirker som lar Ordet bli kjødt i den lokale kontekst!

Litteratur

Anderson, G. H., Cote R.T., Horner N.A. & Philips J.M (Ed.). 1994. : *Mission legacies: biographical studies of leaders of the modern missionary movement*. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books.

Beyerhaus, Peter. 1964. : The three selves formula- Is it built on biblical foundations? *International Review of Mission* 53: 393-407.

Bosch, David. 1991. *Transforming mission: Paradigm shifts in theology of mission*. Maryknoll, N.Y.: Orbis Books

Gravaas, Hans Aage. 1997. *Penetrating the Territory of D`amma: Emic perspectives on the intercultural encounters and the emergence of an indigenous church among the D`Irasha (Gidole) of southwestern Ethiopia*. Ph.D. diss., Trinity International University.

Hiebert, Paul G. 1985: *Anthropological insights for missionaries*. Grand Rapids, Mich.: Baker Book House Company

_____. 1994. *Anthropological reflections on missiological issues*. Grand Rapids, Mich.: Baker Book House Company.

Hiebert, Paul G. & Meneses, Hiebert Eloise. 1995. *Incarntional ministry: Planting churches in band, Tribal, peasant, and urban societies*. Grand Rapids, Mich.: Baker Book House Company.

Kasdorf, Hans. 1979. *Indigenous church principles: A survey of origin and development*. Kraft, Charles H. & Wisley, Tom N. 1979. *Readings in dynamic indigeneity*. Pasadena, Calif.: William Carey Library.

Scherer, James A.: *Gospel, church, and kingdom: Comparative studies in world mission theology*. Minneapolis, Minn.: Augsburg Publishing House.

Shenk, Wilbert. 1983. *Missionary Statesman*. Marryknoll, N.Y.: Orbis.

Verkuyl, J. 1978. *Contemporary missiology: An introduction*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Publishing Company.

Williams, C. Peter. *The ideal of the self-governing church: A study in Victorian missionary strategy*. New York, N.Y.: E.J. Brill.

Globalisering og samarbeid innen misjon

Av Bjørn Brudeli

Verden har ikke blitt en, men Guds rike er ett. Globaliseringen har gjort verden mindre, men den har ikke gjort at verden har blitt en enhet. Midt i at kommunikasjonen mellom ulike deler av verden kutter ned på avstander mellom land og verdensdeler, så blir folkene mer og mer opptatt av sin egen identitet.

Guds rike er som en tverrkultur som går på tvers av alle etniske grenser. Det er et rike bestående av mennesker fra alle folkeslag. Misjon er å utbre Guds rikes grenser, slik at de stadig omfatter nye grupper av mennesker.

Der hvor Guds rike bryter nytt land vil alltid misjonstanken vokse frem. Det er alltid slik at evangeliet skaper en trang og et kall til å nå videre ut med evangeliet.

Det er derfor et sterkt vitnesbyrd om at evangeliet har nådd langt ut, når vi i dag opplever at sentrum for verdensmisjon ikke lenger er i Vesten, men i den tredje verden. (Uttrykket «Den tredje verden» brukes her i den videste betydning; verden utenom Vesten.) Dette er noe vi skal takke Gud for, og som vi skal se på som en stor velsignelse. Ansvaret for å nå verden med evangeliet deles nå på flere. Misjonærer fra Vesten skal få stå sammen med misjonærer fra Den tredje verden om det viktigste foretagende som finnes i verden, nemlig verdensmisjon.

Rev. Dr. Obed Alvarez (dr. Obed Alvarez er professor ved Fuller Theological Seminary, hvor han underviser i Ph.D programmet) sa under en misjonskonferanse i Kyoto Japan oktober 1999: «Det er viktig at Vesten og den tredje verden står sammen. Fellesskap i misjon er essensielt. Vi trenger ikke flere Tarzan eller flere James Bond innen misjonssammenheng. Vi trenger misjonærer som samarbeider med hverandre.»

Det vil være et viktig anliggende for vestlige misjonsorganisasjoner hvordan vi finner vår plass i den globale sammenheng innen misjon.

NLM er privilegert i det at vi samarbeider med flere nasjonale kirker som både har ressurser, og vilje til å nå videre med evangeliet. Ved å samarbeide med disse har vi allerede opplevd at vi når lenger.

I det følgende vil jeg trekke frem viktige forhold som norsk misjon generelt og NLM spesielt bør ta i betraktning med tanke på global misjon.

De unådde folkeslag kommer hit

Globaliseringen har ført til at ulike etniske grupper ikke lenger er å finne innenfor ett og samme geografiske område. Det er en global mobilitet, som for så vidt ikke er ny, men som er mer gjennomgripende enn tidligere.

Et resultat av dette er at representanter fra folkegrupper som er unådd med evangeliet kommer til vårt land. NLM driver et godt innvandrersarbeid mange steder. Vi takker Gud for at han har ledet oss inn i mange fine muligheter på det området.

Det er likevel et par anliggender som jeg mener må komme sterkere i vurderingen når det gjelder arbeidet blant disse våre nye landsmenn.

Det ene er det faktum at noen representanter for unådde folkegrupper blir kristne i Norge. Vi vet at for noen av dem ligger det ikke til rette å reise tilbake til sitt hjemland, og iallfall ikke som kristne misjonærer. Men det er noen av disse som kan være potensielle misjonærer tilbake til sine egne land. Noen av dem kjenner også på et kall.

Kanskje NLM gjennom vårt innvandrersarbeid i enda større grad skulle forkynne kallet til en slik tjeneste. Så skulle vi tilby adekvat utdanning, kalle dem som NLMs misjonærer og stå som sen-

demenighet slik at de kunne reise tilbake til sine hjemland som misjonærer.

Mange av innvandrerne kan norsk for lite til at de egentlig kan tilegne seg evangeliet slik vi gjerne ønsker. Skal en nå hjertet er det vanskelig at noe kan erstatte morsmålet. Det er absolutt nødvendig at vi fortsatt satser ressurser på å lære dem norsk, men vi ser at de innvandrere som kan gjøre seg nytte av misjonærer som taler deres språk, lettere får tak i det kristne budskap.

Nå er det ikke alle språkgrupper som i Norge hvor vi kan stille opp med misjonærer som taler deres språk. Jeg mener det måtte kunne være en vesentlig hjelp dersom f.eks. NLM kalte en misjonær fra samme gruppe som er representert i vårt land, og fikk som oppgave å arbeide blant sin egen etniske gruppe her i landet. Kanskje NLM kunne gå inn i samarbeid med en kirke (dersom det finnes) i hjemlandet og be dem sende en misjonær til vårt land. Det ville helt sikkert være godt med tanke på å nå visse innvandrergupper, og det ville virke berikende på NLM for øvrig også.

Internasjonalisering av misjonærutdannelsen

Globaliseringen har gjort at internasjonalisering på alle plan i misjon har blitt en viktig sak. Og det er vel uten videre klart at alle misjonsorganisasjoner som vil være med å prege misjonen fremover må bli mer internasjonale enn det en har sett behov for tidligere. NLM ligger ikke bakerst i rekken når det gjelder internasjonalisering. Vi har mange gode internasjonale kontakter, og det har vi funnet berikende. Vi ønsker å utdanne misjonærer som tar sikte på å gå inn i en livslang tjeneste i andre kulturer, hvor de skal samarbeide med medarbeidere fra andre kulturer. Det gjelder da at de får anledning til å dykke så langt ned som mulig i den kulturen de skal arbeide i. Fjellhaug Misjonshøgskole legger det godt til rette, og misjonærer som har Misjonshøgskolen vet mye om den kulturen de skal til. Her har det vært en stor forbedring de siste årene etter flott innsats fra lærerne.

Kanskje vi imidlertid skulle vurdere å gå enda et skritt. Det er ingen som kan gi en innføring i en kultur som en som selv har vokst opp i den kulturen.

Jeg mener at NLM bør legge til rette for at det kan kalles lærere til Misjonshøgskolen og våre bibelskoler fra de kulturene vi arbeider i. Men de gode samarbeidsforholdene vi har med kirker i de land vi arbeider, skulle alt ligge veldig godt til rette for en slik ordning.

Innsikt i kulturen kommer ikke bare av formidling av kulturkunnskap. For en misjonær er det viktig å få innblikk i hvordan bibeltro, konservativ teologi formidles i en annen kultur. I kulturer der andre guddommer er en levende realitet for de fleste,

vil det være bibelske sannheter som bør tillegges større vekt enn det kanskje gjøres i norsk og vestlig teologisk utdanning. Ingen kan formidle dette bedre enn en som selv kommer fra den kulturen.

Jeg vil se det som naturlig at NLM kaller og ansetter lærere fra andre kulturer med tanke både på undervisning og ellers misjonsforkynnelse i vårt folk. I første omgang vil dette kunne skje i form av engasjement over kortere tid, men målet må være at en slik virker hos oss over lengre tid.

Internasjonal misjonærstab

På konferansen for misjon fra den tredje verden i Kyoto i oktober 1999 kom jeg i kontakt med Ron George, som arbeider i en organisasjon som heter «World in Need» De er opptatt av å undervise misjonærer den tredje verden slik at de kan gå til andre kulturer som ligger nærmest sin egen. Mange kulturer i den tredje verden har en lavere terskel inn i et målområde enn det misjonærer fra vestlige kulturer har.

F.eks. har de funnet at brasiliansk kultur ligger nær den tyrkiske, derfor utdanner og forbereder de brasilianere til å gå til Tyrkia.

På samme måten forbereder de Filippinere til å reise til Malaysia osv. Dette medfører at de må sette seg godt inn i ulike kulturer, for å finne hvilke kulturer som har de laveste barrierer mellom seg.

NLM er velsignet med samarbeidspartnere innen ulike kulturer. Det er nærliggende å tro at noen av disse kulturer har lavere barrierer inn til grupper vi gjerne vil nå med evangeliet enn det norske misjonærer i utgangspunktet har. Det vil derfor ikke være noen radikal tanke at NLM kaller misjonærer fra disse kulturer til å gå inn sammen med norske misjonærer i et område som er unådd.

Tanken var jo fremme for noen år siden da vi planla et samarbeid med Indonesian Missionary Fellowship, det IMF skulle sende misjonærer til kysten i Kenya for sammen med NLMs misjonærer å arbeide blant muslimene der. IMF har god erfaring fra arbeid blant muslimer. Dette ble det dessverre ingenting av, og i etter tid spør alle seg hvorfor det strandet.

Men dette viser iallfall at tanken om en internasjonal misjonær styrke ikke har vært fremmed for oss. En kan se for seg dette skje på to måter. Enten kaller NLM misjonærer fra andre kulturer på lik linje med norske misjonærer. Eller så går NLM inn i et samarbeid med en misjonsorganisasjon i en annen kultur. Når det gjaldt planene for samarbeidet i Kenya var det som det siste alternativet.

Det er klart at det å ha en internasjonal misjonærstab, byr på flere vansker, men ingen av dem skulle være uoverkommelige.

Dersom det er snakk om et samarbeid med en annen organisasjon, er det viktig at en får til klare

avtaler med denne organisasjonen når det gjelder økonomi, personalansvar, arbeidsmetode osv.

Generelt sett kan en tenke noen utfordringer vi vil stå overfor :

En måtte finne et felles språk for teamet. Det kunne bli engelsk i noen tilfeller, spansk eller fransk. Eller det kunne være at det lokale språket som ble det felles språk. Erfaring fra arbeid med finner har vist at dette spørsmålet må tas på alvor. Her må norske misjonærer gi avkall på det å kun bruke sitt eget språk på fritiden. Det vil også påligge NLM å mest mulig bruke et administrasjonsspråk som alle i teamet kan forstå.

Misjonærene (norske og andre) må trenes i og motiveres til å leve i et internasjonalt fellesskap, der en gir avkall på noe av retten å «slappe av» i sitt eget kulturelle fellesskap.

Kanskje den største utfordringen vil bli å leve med en livsstil og en levestandard som misjonærer fra andre kulturer kan kjenne seg hjemme i. Tenker vi på eksemplet med indonesiske misjonærer til Kenya, så ville noen av disse komme fra fattige kår, og de er ikke vant med eller ville kjenne seg vel med den levestandard som en gjennomsnittlig norsk misjonær har. Det å komme til rettes med dette, vil kreve stor vilje til tilpassing fra alle parter.

Det vil helt klart være en berikelse på mange måter å arbeide i et internasjonalt misjonær team, og en ville ha en sterkere slagkraft inn i kulturer og religioner som står fjernt fra oss.

NLM-misjonærer som arbeider i en samarbeidende kirke med tanke på å nå nye områder

Dette er vel den form for internasjonale misjonærteam for NLM som raskest kan bli en realitet.

Flere av våre samarbeidskirker har planer om å starte arbeid i andre områder, og de ønsker at NLM skal gå inn som partnere i en strategi som kirken selv legger. Det kan gjelde EECMY i Etiopia med tanke på Somaliregionen. Det kan gjelde et samarbeid med Hong Kong & Macau Lutherske Kirke i deres nystartede innsats i Kina.

Det dreier seg om en ting i disse siste tider, og det er at Guds Rike bres ut slik at det omfatter alle folkegrupper. Vi har sterke løfter i Guds Ord om at det skal skje.

Globaliseringen som vi ser på alle områder i dag gir oss helt klart muligheter til å nå dette mål ved et enda sterkere samarbeid over kulturgrenser.

Har vi bruk for hjelp fra misjonslandene i vår misjonærstab?

Tanker, erfaringer, vansker

Av Hermann F. Geller

Jeg har det alltid opplevd som en berikelse å ha kontakt med mennesker ifra misjonslandene. Mine erfaringer hittil dreier seg først og fremst om utdannelsen som skal forberede for misjonærtjenesten. Spesielt i en sånn utdanningssituasjon synes jeg at det er en stor hjelp å kunne snakke og leve sammen med kristne fra et eller annet misjonsland. Jeg ønsker å fokusere spesielt på tre områder hvor vi trenger hjelp fra våre misjonsland: 1) misjonsstrategi ute og inne, 2) lære og åndskamp og 3) for å holde misjonsgløden varm.

1. Misjonsstrategi ute og inne

Det er styrkende å snakke med dem som kommer fra de «unge kirkene» fordi de har opplevd hva det betyr å møte evangeliet for første gang og kanskje er mer bevisst på hva de har fått enn vi som er oppvokst i

land hvor vi har kjent evangeliet fra vi var små. Det er noe stort for min egen tro å lære mennesker å kjenne som har opplevd evangeliets fornyende og frigjørende kraft i sitt eget liv og rundt seg. Det er styrkende å høre at det som er spiredyktig ute, er det gamle evangeliet sånn som vi finner det i Bibelen og som Gud har gitt oss det tilbake gjennom M. Luther, C.O. Rosenius og andre. Jeg tror vi trenger denne oppmuntringen, fordi vi blir fristet å se på det gamle budskapet som noe uaktuelt, mens det i virkelighet er alltid aktuelt og har vist sin spiredyktighet. Å ha nær kontakt med kristne fra misjonsland kan hjelpe oss til å skjelne mellom vår kristendom og vår kultur. Vi møter kristne som lever sin tro på andre måter enn vi og det kan hjelpe oss å sette spørsmålsteget bak mange trekk i vår «kristne kultur» som kanskje ikke er så særlig kristelig eller som ikke nødvendigvis er den beste måten å gjøre ting på. Det er ganske ydmykende – syns jeg – å høre om hvordan de krist-

ne i andre land står sammen og lever i det kristne fellesskap på en naturlig måte i hverdagen. Det må føre oss til å spørre Gud om hva som er galt med vår kristenhet i Europa at dette skjer så lite hos oss og hvorfor vår kristendom er ofte så krampaktig og mer preget av aktivitet og prestasjoner enn av sunt og naturlig kristenliv i hverdagen. Jeg tror vi må be om at Gud gir oss ydmykhet nok til å høre på «våre åndelige barn» ifra misjonslandene om hvordan de har funnet det frigjorte liv ut av evangeliet som vi i større og større grad savner. Det som er overraskende for meg er at når vi spør slike så ble vi gjerne henvist på våre egne røtter: reformasjonen og den berømte «luthersk-rosenienske linjen». Jeg oppfatter dette som et rop til bot, fordi jeg opplever at vi stadig blir fristet til å søke nye og andre svar på våre problemer enn nettopp å vende tilbake til «fedrenes arv». Vi tror alt for lett at det trenges psykologi og humanistiske metoder for å møte vår tids prestasjonsstrykk og problemer. Det er en stor nød for oss i Europa at våre forsamlinger ikke vokser og at vi – alt for dårlig – greier å nå våre medmennesker med evangeliet. Hva skal vi da gjøre? – Å høre vitnesbyrd fra våre misjonsland kan bevare oss for fristelsen til å bytte det gamle budskapet for nye metoder og lærdommer.

2. Lære og åndskamp

Det er viktig å få hjelp fra misjonslandene når det gjelder vurderingen av den aktuelle åndssituasjonen. Når det gjelder f.eks. den romerske kirke, så er det viktig for enhver vestlig misjonsstudent å høre hva den romerskkatolske kirke står for der den er sterk. Da blir man ikke så lett lurt ved det «snille» ansiktet pavens kirke viser i Europa og ved forhandlingsbor-

det. Jeg tror at mange som ser positivt på den siste utviklingen i forholdet mellom det Lutherske Verdensforbund og pavens kirke og på den såkalte «felleserklæringen om rettferdiggjørelseslæren» ville våkne når de hører om hvordan den romerske kirke i f.eks. Sør-Amerika fortsetter på samme linjen som vi bare kjenner fra historiebøkene om middelalderen: Folk som blir lært å frykte skjærsilden, avlat, helgen- og Mariadyrkelse, osv. Vi trenger å stå sammen som søsken i hele verden og å dele våre erfaringer i en åndssituasjon som blir mer og mer uoversiktlig og i en tid hvor helvetets forførelser blir stadig større jo mer vi nærmer oss slutten. Da trenger vi orientering og hverandres veiledende hjelp.

3. Å holde misjonsgløden varm

Ikke minst tror jeg at studenter fra misjonslandene kan hjelpe oss til å holde misjonsgløden levende gjennom flere år på (misjons-)skolebenken. Jeg opplever det selv og har hørt det av andre at den store motivasjonen for misjon som mange hadde i begynnelsen av sin utdanning står i fare til å gå tapt mens folk studerer nettopp på en skole som skal forberede dem på en tjeneste som misjonær. Å snakke med studenter fra misjonsfeltene kan hjelpe til å få et levende og ikke minst realistisk perspektiv for en tjeneste ute. Det kan hjelpe til at vi ikke begynner å sette oss til ro og å leve for oss selv, men å leve med blikket festet på målet. I en teologisk utdanning kan det også bevare oss for å prøve å gruble på og diskutere all verdens interessante (helst intellektuelle) problemer, men å fokusere på behovene av de unge kirker og det som trengs for å nå de unådde med evangeliet.

Internasjonalt samarbeid i misjonsarbeidet

noen erfaringer

Av Meiken Buchholz

Opgaven jeg har fått er å skrive litt om «erfaringer med og synspunkter på hvordan det er for en ikke-norsk å arbeide som misjonær for NLM». Jeg har nesten sju års erfaring. Da er dette her en god anledning til å samle forskjellige tanker og synspunkter.

Hvordan det oppleves å være med i NLM som utlending, er sikkert avhengig av hvorfor en valgte denne misjonsorganisasjonen. Vi for vår del gjorde det fordi vi syntes faktisk at den utfra sin teologiske profil var den beste organisasjon vi kunne

finne. Selv om vi i mellomtiden har kommet litt mer på innsiden, så angrer vi ikke valget.

Det var altså via NLM vi plutselig havnet midt blant nordmenn og midt i bedehusmiljøet. En krevde at vi burde minst ha ett år på Fjellhaug for å bli kjent med «NLM-life». Det var en vis beslutning, og det anbefaler vi siden for alle som er like oss! Kultursjokk fikk vi aldri i Taiwan – men nokså fort på Fjellhaug. Det er vel et kjent fenomen, at forskjellen mellom forholdsvis nære kulturer oppleves mer «sjokkerende» enn mellom to helt forskjellige

kulturer. Vi var ikke innstilt på at disse sympatiske nordmenn i små ting plutselig er så rare.

Med dette som bakgrunn ordner jeg mine erfaringer og synspunkter etter to veldig enkle emner:

1) NLM er en norsk misjonsorganisasjon, 2) NLM er en bra misjonsorganisasjon. ad1): At NLM er norsk betyr også at den er en forholdsvis homogen størrelse. Det gjør det lett å forholde seg til organisasjon og kolleger. Dette medfører en positiv stabilitet i arbeidet. Jeg synes det er stort at noen av dem jeg besøker i Norge alt ba for arbeidet på Taiwan da jeg ennå var på universitetet. Denne nærkontakten mellom «hjemmefronten» og «misjonsfelt» er noe veldig verdifullt. Vi ble på en fin måte inkludert i dette; men det kreves oppfinnsomhet for å vedlikeholde kontakten når en bare kommer på besøk en gang innenfor fire år. Her ser jeg en stor utfordring for alle ikkenorske. Når det gjelder praktiske ordninger, så var det selvsagt for oss at vi ikke kan gå inn i ferdige ordninger, men at vi må sammen med ledelsen finne de beste løsninger. Her opplever vi ledelsen som veldig «norsk», d.v.s. «sosial». Ikke noe å klage over. Hvis det allikevel dukker opp noen misforståelser og problemer, så er årsaken etter min erfaring ofte den samme: at NLM-ledelsen er for «snill», at de skaper forventninger som de ikke kan holde. Derfor synes jeg at det er viktig å gi klare signaler om at ikke-norske ikke bare kan alt overlate til NLM, men må selv forbli aktive og ta sin del av ansvaret. «Homogenitet» oppleves selvsagt også negativ for en utenfra. Det finnes et helt spektrum av forskjellige misjonærer i NLM. Men allikevel har de fleste en fellesbakgrunn som vi ikke har. Jeg kan godt leve med det. Vi har alltid følt at våre medmisjonærer gir oss frihet å være «annerledes». Det som vi heller opplever som et problem, er at vi – stort sett uten hensyn – forstyrrer «homogeniteten». Mange ting er selvfølgelig inntil vi ringer dukker opp. Medmisjonærer og ledelsen har alltid reagert positiv og åpne på sånne «kulturkollisjoner». Men jeg tror at det finnes en belastningsgrense for hvor mange «ringer» et fellesskap er villig å inkludere. Misjonærfellesskap er for mange en plass hvor de kan være seg selv – og det betyr ofte: hvor de kan være norske. Men vi utlendinger kan bare prøve å være gode venner; vi kan ikke påføre noe for å skaffe et norsk miljø. Dermed er jeg inn på noe som har opptatt oss forholdsvis mye: den «norske identiteten». Jeg ønsker at en sosialantropolog tar utfordringen å forkla-

re hva det er for noe. Av og til har jeg mistanke om at det dreier seg om «norsk identiskhet», d.v.s. presset å være og forbli lik «alle i Norge». Alt på misjonsskolen opplevde jeg at dette emnet blir veldig fokusert. Her finnes det sikkert et reelt behov og det er positivt at misjonsledelsen tilbyr hjelp. Men – for å sette det litt på spissen – det er en fare for at vi alt fra misjonsskolen av forbereder oss mer på hjemkomsten til Norge enn til tjenesten ute. Grunnen til at jeg tar dette opp i denne sammenhengen er: Jeg kunne godt tenke meg mer hjelp til å bevare og styrke en «skikkelig misjonæridentitet». « Dette skulle gjøres, og det andre ikke forsømmes.»

ad2) NLM er virkelig en bra misjonsorganisasjon! Jeg er stolt av den. Selv om vi av og til «fortviler» over hvordan ting skjer eller ikke skjer, så ville vi aldri bytte. Dette skriver jeg ikke for å finne en fin avslutning. Jeg skriver det for å øve kritikk: kritikk på den elendige beskjedenhet som altfor ofte karakteriserer vårt selvbildet. Den kommuniserer veldig dårlig, i hvert fall i den delen av verden jeg kjenner litt til. Her snakker alle høyt om sine «visjoner», «modeller», «bølger», «gaver» som skal velsigne Kristi kirke i alle land. Og så kommer vi NLM-misjonærer og sier: «jeg kan ingenting, jeg vil ingenting – har du kanskje bruk for meg?» Ikkenorske forstår ikke at du er beskjeden – de tror faktisk du er så dum og fattig som du sier! Det er en tragedie, fordi vi som NLM fikk noe i arv som våre kristne søsken i alle kulturer trenger. Vi har et ansvar. Jeg vil ikke at vi blir selvtilfreds og reiser verden rundt med ferdige svar. Jeg ønsker at vi oppdager på nytt rikdommen Gud gav oss. Vi har en rik tradisjon av evangelisk forkynnelse. Vi har det allmenne prestedømme i funksjon; vi har en modell hvor misjon er en naturlig del av menighetslivet; vi klarte å realisere tjenestedelingsprinsippet i vår konkrete situasjon. Jeg synes det er store gaver fra Gud. Det er ikke bare interne ting; det er Guds gjerninger i blant oss. Det kan og skal vi vitne om – til Guds ære og til andres nytte. Det er kanskje lettere for oss som kommer utenfra å se disse gaver, fordi de ikke er selvfølgelig for oss. Da vi kom til NLM så vi på det som et tjenestefellesskap, et meget brukbart redskap for å nå et fellesmål. Vi trenger å være klare over hva vi vil og begeistret for det vi står for. Bare da kan NLM innenfor internasjonal samarbeid fortsatt tilføye mer enn penger og menneskelig kunnskap.

Partnership i misjonen

Å jobbe for flere organisasjoner

Av Roar Ljøkjell

Ordet «partnership» er kanskje ikke mye brukt blant vanlige kristne hjemme. Vi ville vel foretrekke å finne et godt norsk uttrykk for samarbeid mellom ulike organisasjoner ute på feltet. Når en kommer ut oppdager en fort at «partnership» ikke bare er et slagord, men i høyeste grad en realitet. Forholdene varierer selvsagt sterkt fra felt til felt; så også nødvendigheten og nytten av forskjellige former for «partnership».

Stilt overfor en situasjon der både arbeidets art og forholdene på feltet krever hver sin form for «partnership», kan en fort komme til å tenke på to mer hjemlige slagord, d.v.s. en sangstrofe og et ordtak:

«Jo mere vi er sammen...», og «Dess flere kokker...». I en tjeneste der en forholder seg til 2-3 forskjellige jordiske arbeidsgivere, skulle det være mulighet for å oppdage at det er noe sant i dem begge.

Selv befinner jeg meg i en slik situasjon, og har blitt bedt om å skrive litt om mine erfaringer. Først er det arbeidets egenart som mer eller mindre krever en form for samarbeid. Arbeidet består i å oversette Det Gamle Testamente til et lokalspråk. Da denne type arbeid krever samarbeid med konsulenter og fagfolk på området, var det naturlig for meg å reise ut for både NLM og Wycliffe Bibeloversettere. Dernest krever forholdene i landet en form for «teltnakervirksomhet» for at jeg i det hele tatt skal få oppholdstillatelse. Jeg har derfor også en humanitær hjelpeorganisasjon som min tredje arbeidsgiver. For at det ikke skal høres altfor komplisert ut, må det innrømmes at jeg ikke er direkte administrert av NLM mens jeg er ute på feltet, men på en måte er utlånt til Wycliffe.

Hvordan er det så at dette kan føre til «mere søl», og hvordan blir vi «gladere»? La oss først se litt på vanskelighetene, eller rettere sagt utfordringene et slikt samarbeid innebærer.

Organisasjoner med bakgrunn i forskjellige land er naturlig nok organisert forskjellig. Fra vår hjemlige organisasjonssammenheng er vi vant med at medlemmene gir gaver til organisasjonen som så ansetter arbeidere. Vi mottar lønn fra organisasjonen. I enkelte land er det mer vanlig at en utsending lever av direkte gaver fra enkeltpersoner og enkeltmenigheter, som i varierende grad har forpliktet seg til å støtte dem. Utsendingen er selv ansvarlig for at den økonomiske støtten er der. Organisasjonens oppgave er å administrere arbeidet, og utsendingen må i enkelte tilfeller være med å støtte sin egen

administrasjon økonomisk. Pengestrømmen går med andre ord den motsatte veien. Når to organisasjoner med så forskjellige økonomiske systemer står bak en utsending, sier det seg selv at det bare er den ene av dem som har bygget opp et sentralisert giversystem og har mulighet til å bære det økonomiske ansvaret. Hvis en ikke er klar over grunnen til denne økonomiske «skjevheten» i samarbeidsforholdet og får kommunisert det til misjonsfolket kan det lett oppstå misforståelser. I mitt tilfelle er Wycliffes oppgave en annen enn å sørge for meg økonomisk. Wycliffe er den parten i samarbeidet som bidrar med kompetanse og administrasjon på bibeloversettingens fagområde.

Måten det økonomiske er organisert på er bare en av forskjellene en kan finne. Organisasjonene kan også variere når det gjelder strategi og personalpolitikk. Ikke minst det siste vil være influert av mer allmenne kulturelle forhold i organisasjonens hjemland. Når så «kokker» med forskjellige «oppskrifter» skal arbeide sammen, blir det selvsagt en utfordring å kombinere «ingrediensene» på en god måte. For mitt vedkommende har ansvarsfordelingen mellom tiden ute på feltet og tiden under hjemmeopphold så langt vist seg å være svært praktisk. Å skulle stå til ansvar for en organisasjon om gangen ser ut til å være en god løsning.

Likevel har denne modellen også sine svakheter. Når en i sitt daglige arbeid først og fremst forholder seg til den ene organisasjonen, kan selvsagt den andre lett komme i bakgrunnen. Senderorganisasjonen, som ikke direkte administrerer arbeidet ute på feltet, er tross alt den som sørger for den økonomiske støtten og representerer de fleste av forbederne. Hvis båndene til sistnevnte blir svekket er det derfor en alvorlig situasjon. Det er like fullt en situasjon som lett kan oppstå når arbeidspresset på feltet blir stort og det blir langt mellom nyhetsbrevene. Ekstra alvorlig er det når forholdene på feltet krever forsiktighet med publisitet i misjonsblader o.l. Under slike omstendigheter er det viktig å ha trofaste venner som har forpliktet seg til å be regelmessig, og som sender noen oppmuntrende ord innimellom.

I tillegg til de rent praktiske utfordringene et «partnership» fører med seg, kommer de interkulturelle og interkonfesjonelle. Disse utfordringene er kanskje de som kan føre til mest «søl», men som i de fleste tilfeller likevel gir mest gleder.

Skal en samarbeide med organisasjoner fra andre land, sier det seg selv at en må arbeide sam-

men med mennesker med annen kulturbakgrunn enn en selv. I mitt tilfelle er jeg eneste nordmann på stedet, og så vidt jeg vet eneste skandinav. Det er en gruppe på omkring 12-15 utenlandske kristne arbeidere her, noen få koreanere, men i hovedsak amerikanere. Det er ikke til å komme forbi at USA er et stort land, noen ganger altfor stort. Amerikanerne kommer ofte til å utgjøre majoriteten i et slikt fellesskap. I de fleste tilfeller er amerikanere greie mennesker, som de fleste andre av oss. Vanligvis har de ikke gjort noe annet galt enn å komme fra et stort land. Men den som alltid er i majoritet kan lett komme til å ta for gitt at deres egen måte å tenke på er den mest naturlige, og at internasjonalt må være det samme som amerikansk. Som en del av den generelle globaliseringen vi opplever i våre dager, foregår det også en globalisering av den kristne kulturen. Og på globaliseringsprosessen har de store størst innflytelse. I en internasjonal sammenheng oppdager en fort at nederlendere og tyskere er forholdsvis nære slektninger og amerikanere noe fjernere. Noen ganger kan en føle at lokale kristne eller koreanere står oss nærmere i kultur og mentalitet enn amerikanere. Likevel, når alt kommer til alt er det kanskje den personlige «kjemien» som er den avgjørende for vennskap og sosialt fellesskap. Det blir en utfordring å finne sin egen naturlige plass i fellesskapet, noen ganger sette ned foten når en føler at ens nordiske måte ikke blir tatt hensyn til, og be til Gud om kjærlighet og forståelse for de andres tenkesett. Kulturelle forskjeller innebærer en risiko for konflikter, isolasjon og slitasje. Men de er også et middel Gud kan bruke til å utdype vår forståelse av den verden Han har skapt.

«Partnership» vil vel i de fleste tilfeller også innebære et interkonfesjonelt samarbeid. Dette er ikke noe nytt for NLM, og jeg vil her bare komme inn på noen av mine egne erfaringer.

Hvis jeg sier at jeg tror jeg er eneste lutheraner her, skulle det i seg selv si en hel del om det interkonfesjonelle samarbeidsklimaet. Ingen av mine medkristne på feltet er særlig profilerte på vegne av sin egen konfesjon. Jeg vet at vi er både pinsevenner, baptister og i alle fall én lutheraner, men jeg har ikke den hele og fulle oversikten, og det til tross for at vi kommer sammen til åndelig fellesskap hver søndag. Kanskje er en nedtoning av den konfesjonelle egenarten en tendens i tiden. Kanskje har de fleste som reiser ut i dag allerede på forhånd innstilt seg på å skulle samarbeide med mennesker fra andre konfesjoner. Jeg kan i allefall konstatere at de konfesjonelle forskjellene mellom oss er av de minst merkbare, og at individuelle og kulturelle forskjeller har en langt sterkere innvirkning på fellesskapet. Dette skyldes selvsagt at ingen av oss er direkte involvert i kirkeplanting. De politiske forholdene umuliggjør det. Heller ikke er det noen av oss som tilhører noen ekstrem retning innen kristenheten.

Den interkonfesjonelle harmonien kan selvsagt forandre seg over natten ved ankomst av nye arbeidere. Men i det store og hele ser det ut til at de fleste utsendinger til land som dette på forhånd er innstilt på å inngå «partnership» og nedtone de forskjellene som kan vanskeliggjøre samarbeid. Dette er endog en betingelse for medlemskap i en organisasjon som f.eks. Wycliffe. Noe annet ville gjøre eksistensen av en slik organisasjon umulig.

Den tredje «kokken» på kjøkkenet er den organisasjonen jeg utfører min «teltmakervirksomhet» gjennom, og som gir meg mulighet til å få visum. For å kunne være medlem av denne organisasjonen må jeg arbeide 20 timer i uken med et sekulært arbeid. I mitt tilfelle består det delvis i oversettelse av sekulær litteratur, og noe kulturelt samarbeid med en lokal institusjon. Arbeidet er interessant. Det gir innsikt i lokale forhold og kontakt med lokale fagfolk, men det er ofte mer tidkrevende enn jeg skulle ønske.

Hva er så fordelene ved et slikt «partnership»? Hvorfor, og når er det hensiktsmessig? I mitt eget tilfelle dreier det seg om et middel til å utføre en spesialisert tjeneste innen Guds rike. Skal en utføre et slikt arbeid med kvalitet, kreves det at en drar nytte av erfaringer som er gjort internasjonalt over lang tid. Et fagmiljø er nødvendig, og et støtteapparat av eksperter og konsulenter må til for at resultatet skal bli forsvarlig. Det gjelder på alle fagområder. Her har en organisasjon som Wycliffe sin berettigelse og viktige oppgave.

Kanskje kan det bli aktuelt for en organisasjon som NLM å sende arbeidere ut i andre typer spesialiserte oppgaver. Eller kanskje en mer vanlig «teltmaker» tjeneste i samarbeid med en annen organisasjon gir mulighet til å arbeide på steder det ellers ville være vanskelig å komme til. I slike tilfeller kan «partnership» være en god løsning. Det er ikke et nødvendig onde. Mine egne erfaringer så langt er overveiende positive. «Like barn leker best» heter det, og det er sikkert mye sant også i det ordtaket. Men bare like barn lærer ikke så mye av hverandre, og det er ikke sikkert at de alltid er mest effektive. «Partnership» er ikke et mål i seg selv. Men noen ganger er det den mest hensiktsmessige arbeidsmåten, og jeg er overbevist om at det kan være en berikelse for alle parter involvert. Vi må kanskje strekke oss litt p.g.a. forskjellene, men jeg tror anstrengelsene for det meste vil bli belønnet med interessante erfaringer og med at flere mennesker blir nådd med Guds Ord. Jeg er takknemlig for at Gud har lagt det slik til rette at jeg kan være med i et slikt samarbeid. La oss være åpne for Gud med våre arbeidsmåter og arbeide tradisjonelt når vi føler Gud leder det slik. Men la oss også inngå samarbeid med andre organisasjoner når Gud viser oss at det er hensiktsmessig. Vi vil ha mye igjen for det både som organisasjon og som enkeltmennesker.

Nytt fra Fjellhaug

Ved Ola Tulluan

Det begynner å nærme seg slutten av et nytt skoleår. Det er mye å være takknemlig for også dette året. La meg nevne noen få saker:

1. I november 1999 fikk misjonshøgskolen eksamensrett for *Halvårsenhet i teologi*. Dette studiet bygger på mellomfag i kristendomskunnskap, og er å betrakte som en videreføring og fordypning av spesielle bibelske og teologiske emner. Dermed er 2 ½ år av misjonærutdanningen offentlig godkjent med spesifiserte vektball: *Kristendomskunnskap grunnfag med religions- og livssynsorientering (20 vt)*, *mellomfagstillegg (10 vt)*, *halvårsenhet i nytestamentlig gresk (10 vt)* og *halvårsenhet i teologi (10 vt)*.

2. Vi venter fremdeles på godkjenning av de siste 1 ½ årene. Problemet synes å være at vårt studium i missiologi og praktisk teologi ikke har klare paralleller i et offentlig høgskole- og universitetsstudium, eller tilsvarende studier ved andre private høgskoler. Samtidig prøver vi, i fellesskap med andre høgskoler og Kristne Friskolers Forbund, å få hele utdanningen godkjent som en fireårig profesjonsutdanning i misjon. Dette har ennå ikke lyktes. Det må også legges til at det til stadighet skjer forandringer i det norske skolesystem. Det ser nå ut til at det legges opp til større internasjonalisering av høgskole- og universitetsutdanningen. Dette vil bl.a. innebære mer utstrakt bruk av Mastergrader, og justering av studielengde. Hva dette får å bety for misjonærutdanningen vår, gjenstår å se.

3. Det er 12 studenter som nå snart er ferdig med 3.året i misjonshøgskolen. I fjor høst ble de plassert i vårt arbeid. De aller fleste forbereder seg på tjeneste på våre misjonsfelt. Samtidig er vi glade for at noen velger denne utdannelsen med tanke på heimearbeidet.

4. Vi nevner også at søknaden til høsten er god, både på bibelskolen og på misjonshøgskolen. Når det gjelder bibelskolen er søknaden svært god på *Bibel-, idretts- og friluftslinjen*. Likeså ser det bra ut på *Bibel- og musikklinjen*. Gledelig er det at søknaden er bedre enn på flere år til *Bibel og formidling*. Den gamle *Bibel- og studielinjen* derimot

sliter fremdeles med noe svak søknad. Når dette er sagt, må vi legge til at det er først i august vi kan si noe helt sikkert om hvor mange som kommer. For misjonshøgskolens vedkommende er søknaden til grunnfaget noe svakere enn på samme tidspunkt i fjor. Derimot ser det ut til å bli en stor klasse som tar 2.året (mellomfagstillegget og gresk). Vi håper at mange av de tar hele utdanningen på fire år med tanke på tjeneste i misjonen. Det må være et bønneemne for oss alle. Vi gler oss også over bedre søknad til Kombikurset (Ettårig misjonsskole) enn på flere år.

5. Et par år nå har Fjellhaug arrangert såkalte Kombiweekender. Dette er et tilbud for unge mennesker som tenker på misjonærtjeneste, men som ikke går på Fjellhaug. Noen av de er usikre på veien videre, men spør etter Guds vilje. Dette er et veldig fint tiltak, og har god oppslutning.

6. Nå er det ikke bare undervisning på Fjellhaug. Her arrangeres det kurser og seminarer av forskjellige art. La meg nevne et par høydepunkt denne våre:

a. 15.-17.februar arrangerte vi et symposium om forkynnelsen. Det var mange interessante foredrag som tok opp forskjellige sider ved emnet. Foredragene vil bli publisert og gjort tilgjengelig for de som måtte ha interesse. Under symposiet ble den såkalte «Brandtzæg-forelesningen» holdt. Det er meningen at dette skal være en årlig tradisjon, der vi tar opp aktuelle emner innen misjon og teologi. Denne gangen var det Erik Kjebekk som holdt foredrag over emnet *Johannes Brandtzæg som forkynner*.

b. Fjellhaugdagene ble avholdt 17.-18.mars. Godt oppmøte og gode timer og seminarer. Dette året var emnet *Innerst i sjela*. Bak dette skjuler seg temaer fra grenselandet mellom teologi, sjelesorg, menneskesyn, selvbylde og samfunn.

7. Ellers nevner vi at Fjellhaug Misjonshøgskole har vedtatt å utgi et årsskrift som vil komme til høsten. Det er meningen at dette skal bli en årlig utgivelse. Skriftet vil inneholde artikler skrevet av lærerne og andre som står skolen nær.

Nyheter

Norvald Yri har kommet med en ny bok: *Jesus gjør under. Sannheten om Jesus og veien til Guds rike*. Boken er på 277 sider og er utgitt av Visjon og Vir-

kelighet A/S, Oslo. Boken er en nytestamentlig teologi med utvalgte emner fra Matteus, Markus og Lukas.

Kjøreplan for INNSYN

1. Misjonærens personlige og åndelige utvikling: Temaer som kan være til hjelp for misjonærens hverdag og for forkynnelse og undervisning. Høsten 2000
2. Kirke, menighet og misjon (kirkedannelse), også litt om misjonæren heime.
3. Misjon i muslimske land.
4. Kommunikasjon og forkynnelse.

INNSYN 1988-1999

Temaliste

1. Andaktsliv, bønn, retreat:

Haugen, Kari Helene	Retreat-bevegelsen	nov 1995
	Hvile for sjelen – tanker og erfaringer om retreat	nov 1998
Pedersen, Gudrun/Heide, Jack:	Glimt fra bønnens verden	nov 1995
Svindland, Birgit	Samtale med et bønne-menneske	nov 1995

2. Bibel, bibelundervisning:

Janatuinen, Mailis	Evangeliserende bibelstudie som lekmansarbeid	nov 1994
Mæland, Jens Olav	SKAM – i teologisk og sosial-psykologisk lys	mai 1992
Yu, Thomas	Skamopplevelsen: en kinesisk vurdering	mai 1993
	Teaching confirmation in the Chinese Lutheran	
Aarvik, Sigmund	Skam og ære	nov 1992

3. Biografier, personalnytt:

Hindenes, Osvald	Olav Uglem – pedagog med misjonsvisjoner	nov 1989
Nydal, Oskar	En kjær venn til minne	mai 1989
Ottosen, Espen	Åleskjær – en kort presentasjon	nov 1995
Sjaastad, Egil	Minneord etter Olav Sæverås	mai 1989
Tulluan, Ola	Arne Tolo disputerte	mai 1998
Uglem, Olav	Johannes Brandtzæg og misjonærene	nov 1990

4. Bistand og diakoni:

Birkeland, Hans	NLMs bistands- og prosjektarbeid	des 1999
	Diakoni og bistand i NLM	des 1999
Buchholtz, Armin	KV's syn på sosialt engasjement	nov 1993
Lindgren, Juhani	Bistånd och evangelisering	des 1999
Samnøy, Solrun	Rettferd eller velgjering	des 1999
Sanna, Egil/Jøssang, Asle	Ut med bistand – inn med diakoni	mai 1992

Sanna, Eigil	Misjonen og de nødstilte	jan 1988
Solheim, Dagfinn	Evangelisering og hjelpearbeid	des 1999
Tausjø, Magnus	Legemisjon og motiveringa for denne i dag	mai 1989
Tolo, Arne	Evangelisering og sosial innsats på misjonsfeltene	des 1999
Tulluan, Ola	Evangelisering og sosialt engasjement	nov 1993
<i>5. Debatt:</i>		
Bliksås, Øystein	Sømmelighet som høyeste norm	mai 1990
Lundeby, Erling	Hvorfor trenger vi et INNSYN?	aug 1988
Mæland, Jens Olav	Innsyn og framsyn	mai 1989
	Sømmelighet og relativitet	mai 1990
Raen, Guttorm	Om menns og kvinners tjeneste	mai 1990
Solheim, Dagfinn	Kritisk søkelys på misjonsinformasjonen	mai 1994
Sæverås, Olav	Reaksjoner	aug 1988
Tulluan, Ola	Sør-Øst Asia og forholdet til karismatikken	nov 1995
Valen, Karsten	Kvinnens plass i heim og menighet ut frå NT	nov 1989
	Engasjement uten nye problemer	nov 1992
<i>6. Historie:</i>		
Hoaas, Brynjulf	Den kirkehistoriske rammen omkring CA	nov 1996
Ingebregtsen, Ernst	Du sende ditt ord til Norges fjell	mai 1995
Skarsaune, Oskar	Misjon for 1000 år siden – og i dag	mai 1995
Solheim, Dagfinn	Misjonsskolen på Fjellhaug i 1990-åra	mai 1990
	NLM 100 år	mai 1991
Sørhus, Magnus	I Luthers fotspor i dagens Tyskland	mai 1991
Tungland, Josef	Ordinasjons- og ritualstriden – historisk attersyn	nov 1994
<i>7. Institusjoner og sammenslutninger, tiltak:</i>		
Solheim, Dagfinn	China Instituttet	mai 1989
	Tru mot tradisjonen og open mot utfordringane	nov 1990
	Noen tanker og erfaringer fra akkrediteringsarbeidet	mai 1996
Sæverås, Olav	Innsyn	jan 1988
<i>8. Konferanser og møter:</i>		
Hinderaker, Bjørn	Referat fra FEET-konferansen 1990	nov 1990
Mæland, Bård	Lausanne '90 – evangeliet til den moderne verden	nov 1990
Mæland, Jens Olav	Hvilken betydning hadde Manila?	nov 1989
	San Antonio og Manila	nov 1990
Sjaastad, Egil	Rapport fra en konsultasjon om misjonærutdanning	mai 1994
Solheim, Dagfinn	Canberra '91: Kom Hellige Ånd og formy hele skaperverket	nov 1991
	Danvik-konferansen: Lederskap i evangelisering	nov 1993
	Lausanne-bevegelsen: Tid for tro	mai 1995
Sætre, Eivind	Willow Creek	mai 1998
	Willow Creek til inspirasjon i NLM sitt heimearbeid	nov 1998
Sæverås, Elin	Kairo-konferansen om befolkningsspørsmål	mai 1995
<i>9. Menighetsarbeid, nådegavene mv:</i>		
Brudeli, Anne Marie	En kinesisk menighet i Oslo	mai 1994
Elstad, Gunnar	Konflikter i menigheten	nov 1990
Hauge, Bård	Et omsorgsfellesskap på tvers av alder og generasjoner	nov 1997
Haugen, Lars Storaas m.fl	Menigheter med omsorg	nov 1993
Hoaas, Brynjulf	Menighetstanken i NT	nov 1994
Salmelid, Tobias	Mekane Yesus-kyrkjas gudstenesteordning	nov 1990
	Gudstenesteform der vekkinga går fram – Etiopia	nov 1994
Sjaastad, Egil	Faste tjenester og nådegaver i Bibelen	nov 1994

Solheim, Dagfinn	Innvielse og gudstenesteformer – historisk og i dag	nov 1994
	Hvordan fungerer våre forsamlinger?	nov 1997
	Skal jeg tjene i samsvar med min nådegave?	nov 1997
	Det kristne fellesskapet	mai 1999
Strand, Svein	Omsorgsarbeid i og utenfor forsamlingen	nov 1997
Sørhus, Magnus	Gudstjenesteformen – hva sier Bibelen om dette?	nov 1994
	Utvikling av liturgi og menighetsordning i Japan	nov 1994
	Nådegavene i funksjon	nov 1995
Tulluan, Ola	De helliges samfunn i Apostelgjerningene	nov 1998
Valen, Karsten	Utviklingen av liturgien i Tanzania og Kenya	nov 1994
Vågen, Tormod	Forsamlinga i aposteltida	mai 1990
Yu, Thomas	Church: a contextual and holistic approach	nov 1996
<i>10. Misjon, misjonsland:</i>		
Brudeli, Bjørn	MONGOLIA i perspektiv	nov 1993
	Misjonssambandets arbeid i Asia i de 10 første år av neste århundre	mai 1998
Grønning, Arne	Misjon blant japanere i Nederland	mai 1994
Karlsen, Pet	Hvorledes kan en heimearbeider formidle en misjonsvisjon?	mai 1994
Lindtjørn, O/Nydal, Oskar	Profilert for og av misjon	mai 1989
Ljøkjell, Arnold/Solheim	Utfordringen fra Asia	nov 1991
Moldekleiv, Bjørn	Utfordringen fra Macau	mai 1991
Sørhus, M/Ariki, Y.	Ytremisjon i VJELK	mai 1994
Sæther, Anna	Misjonsinformasjon i misjonsforeningene	mai 1994
<i>11. Misjonæren, ledelse mv:</i>		
Bergås, Unndis	Misjonærens heimeopphald	nov 1992
	NLM og einslege kvinnelege evangeliseringsmisjonærer	mai 1993
Brudeli, Bjørn	Misjon – et liv i etterfølgelse	mai 1994
	Guds Ord tar tak i meg på nytt	nov 1995
	Spørreundersøkelse vedrørende lederopplæring og fostring	nov 1996
	Fostring og utdanning av ledere	mai 1997
	Frihet og nåde	mai 1999
Elstad, Gunnar	Lederen	nov 1992
	Personalomsorg under hjemmeopphold	mai 1993
	Når selvbildet er ødelagt	nov 1998
Brunstad, Paul Otto	Danning i dagens samfunn	mai 1999
Dahle, Lars	Hva er da et menneske	mai 1995
DuSheng, En	En kontekstualisert misjonær	nov 1996
Eidsvåg, Kåre	Hvordan møte misjonæren som kommer heim?	nov 1992
Eng, Einar	Misjonæren – misjonsmarkens styre	nov 1992
Espeland, Jens	Kall, forsakelse og etterfølgelse	nov 1998
Gravås, Hans Åge	Guds verdifulle skapninger	nov 1997
Hansen, Torill	Tanker om et kristent hverdagsliv	nov 1997
Harestad, Mangor	Lederopplæring i Peru	mai 1996
Halsne, Ernst Jan	Samtidig synder og rettferdig	nov 1998
Jørgensen, Knud	Lederopplæring i Etiopia	mai 1996
Kaspersen, Dag	Kontekstuell ledertrening i Indonesia	mai 1996
Lindahl, Geir Ketil	Språklæringen, er den god nok?	mai 1993
	Lederopplæring i islamsk kontekst, Elfenbenskysten	mai 1996
Lundeby, Erling	Lederopplæring i Kenya	mai 1996
Mortensen, Arild	Misjonærenes hjemmeopphold	mai 1993
	respons ved Arne Solberg	mai 1993
	Misjonærens kulturopplæring – hvordan kan den forbedres	nov 1997
Mæstad, Bjørg	Hva er en misjonær?	mai 1998
Redse, Johannes	Misjonær i 90-åra	mai 1991

Rott, Karl	Lege og misjonær, korleis kan dette integrerast i kvardagen?	mai 1998
Sandvik, Jan	Spørsmålet om misjonærens rolle	nov 1992
Selstø, Johannes	Noe jeg lærte som tillitsmann	mai 1997
Shetta, Alemu	Hva forventer den stedege kirke av misjonærer	nov 1996
Sirevåg, Jan Gaute	Misjonærer på heimeopphald – er det bruk for dei (intervju)	mai 1994
Sjaastad, Egil	Fjellhaugs plass i misjonens lederopplæring	mai 1996
Solheim, Dagfinn	Misjonæren	nov 1992
	The Arrow Leadership Program	mai 1996
	Personalforvaltning	mai 1997
	Integrert ledelse	mai 1997
	Misjonærrollen i en ny tid	mai 1998
	Temabank	des 1999
	Utbrenthet	nov 1995
Stoltenberg, Sverre	Hvor ble det av Bibelens tale om selvlivet	nov 1998
Svensen, Vegard	Omsorg for hele mennesket	nov 1996
Sæther, Anna	Refleksjoner ein misjonær gjer seg	nov 1996
Sætre, Eivind	Det første mødes sødme – misjonæren kommer ut	jan 1988
Sæverås, Olav	Teologisk skoloring eller «missionary training»	mai 1996
Tulluan, Ola	Hvordan forkynne kallet i vår tid	mai 1997
Valen, Karsten	Studietid – kamp og liv!	aug 1988
Østby, Jon	Refleksjoner omkring kallet	nov 1993
<i>12. Misjonsstrategi:</i>		
Belck-Olsen, Torleif	Må en kunne lese for å bli en kristen?	mai 1994
Brudeli, Bjørn	Misjonens internasjonalisering	mai 1994
	Har vesterlandsk kristendom tatt bort viktige elementer i en bibelsk verdensanskuelse	nov 1996
	Hvordan formidle lekmannsarven	nov 1994
Brudeli/Solheim/Oseng	En integrert evangeliseringsforståelse	nov 1993
Engelsviken, Tormod	Kan pappesker snakke?	des 1999
Faarlund, Nils Christian	Engasjement for det ufødde livet i Japan	nov 1995
Frøyland, Erik	Prinsipperklæringen – et bruksdokument	mai 1993
Grandhagen, Egil	Evaluering av 5-årsplan – et steg mot selvunderhold for hvert felt	mai 1994
Grønning, Arne	Ny vin i gamle skinnsekker – misjonsarbeid ad 2000	nov 1998
Henriksen, Thor-Henrik	Ekspansjon og prioritering	mai 1993
Hindenes, O/Solheim, D	Feltgjennomgangen i NLM – hva og hvorfor?	mai 1999
Hindenes, Osvald	«Functional Substitutes» i Japan	mai 1992
Hoas, Geir	Men hva med barna?	nov 1991
Holmedal, Jostein	Er vårt misjonsarbeid relevant nok som alternativt religiøst system?	jan 1988
Jøssang, Asle	Undersøkelse om bildeforståelse blant landsbygdfolk i Sør-Amerika	aug 1988
	Kløften mellom muntlige og skriftlige kulturer	mai 1991
	Snille utlendinger og slemme trollmenn	mai 1994
	På jakt etter en kraftfull Jesus	nov 1995
Lundeby, Erling	Er vårt misjonsarbeid relevant som alternativt religiøst system?	aug 1988
Mulugeta, Wolde, Johannes	Population Growth: Problems and challenges in Ethiopia	mai 1995
	Kommunikasjon utan språk?	mai 1990
Olafsson, Haraldur	Korleis kontekstualisere gudstenesteordning og kyrkjelydsliv i muslimske område?	nov 1994
Redse, Johannes	«Prisen for et liv» – musikal om menneskeverd	mai 1995
Rotvik, Oddvar		

Solheim, Dagfinn	Navnekristne og fråfall i Japan	nov 1989
	Norsk misjon sett fra Japansk ståsted	mai 1991
	Hans Nielsen Hauge og sosialt ansvar	nov 1993
	Ekspansjon til hinder for ekspansjonen?	mai 1993
	Menneskeverd og menneskesyn	mai 1995
	Vekkelse og fornyelse	nov 1995
	«Frelsesvisshet» – fra Japan	nov 1995
	Konfesjonsbundenhet og kontekstualisering	nov 1996
	Hva er nytten av en så kontekstuell bekjennelse?	nov 1996
Solli, Marie	Familieplanlegging og prevensjonsmidler i den 3. verden	mai 1995
Sørhus, Magnus	Internasjonalisering i misjonen	mai 1993
Sæverås, Olav	Gunnar Kjærlands faser	aug 1988
Tolo, Arne	Integrert evangeliseringsforståelse i Etiopia	nov 1993
Waaler, Erik	Samarbeid med nasjonale kirker	mai 1992
Yri, Kjell Magne	Stammespråk – ikke på billeg salg	mai 1990
Aamaas, Signe Marie	Fleksibilitet i arbeidet	mai 1993
<i>13. Religioner, i møte med..., andre kulturer:</i>		
Beyerhaus, Peter	Evangeliet og religionene	mai 1989
Jøssang, Asle	Inka-kulturen	mai 1992
Lindahl, Geir Ketil	Elfenbeinskysten: Forholdet mellom animisme og islam	nov 1991
Mæland, Jens Olav	«Common Sense» som kriterium for forholdet mellom kristendomen og religionene	mai 1990
	Kontekstualisert apologetikk	nov 1990
	Naturreligjøsitert som utfordring for KV	nov 1991
Olafsson, Haraldur	Borana-kulturen	mai 1992
Solheim, Dagfinn	I møte med japansk folkereligion	nov 1991
	Folkereligjøsitert	mai 1992
	Kristen tro i møte med samfunnet	nov 1993
Tolo, Arne	Folkereligion i Etiopia	nov 1991
	Misjon og samfunn i Sidamo	mai 1995
Vegge, Ivar	Fedredyrkelse og kastesystem	nov 1992
Aadland, Øyvind	Tverrkulturell kommunikasjon	nov 1989
<i>14. Sjelesorg, veiledning:</i>		
Bergås, Unndis:	Referat fra symposiet om tverrkulturell sjelesorg	mai 1993
	Praktiske råd og vink til veiledaren	mai 1999
Bø, Torfinn	Erfaringer fra veiledning	mai 1999
Elstad, Gunnar	Sjelesorg og sjelsliv	mai 1999
Sjaastad, Egil	Sjelesørgerisk forkynnelse	nov 1998
Skinlo, Dag/Redse J.	Muslims kultur	mai 1992
Solheim, Dagfinn	Sjelesorgen i fokus	nov 1998
	Veiledning	mai 1999
<i>15. Utdannelse, undervisning:</i>		
Hånes, Helge	Samarbeid om teologisk utdanning i Bolivia	nov 1996
Myren, Per Helge	Korleis fungerer TEE ulike stader?	mai 1996
Thorsen, Enok	Hvordan lærer vi opp unge kristne i Bolivia	nov 1997
Tulluan, Ola	Utdanningstilbud på Fjellhaug for misjonærer med annen yrkesutdanning	mai 1998
Østby, Berit	Nytt misjonær-forberedende kurs i NLM	nov 1996
<i>16. Vår tid:</i>		
Hinderaker, Bjørn	New Age litteratur	mai 1989
	Nyreligjøsitert invaderer Øst-Europa!	mai 1991
Thoresen, Frank Ole	Forskjellige retninger innen karismatikken	nov 1995
Aadland, Øyvind	Den økologiske krise	nov 1995

17. Teltmakertjeneste, ettåringtjeneste mv:

Brudeli, Bjørn	Utfordringer i teltmakertjenesten	des 1999
Bø, Hjalmar	Kristent fagpersonell – samfunnsengasjerte kristne	nov 1993
Heradstveit, Reidun	Teltmakerkonferanse i Cape Town	des 1999
Kippenes, Reidun	Teltmakerenes plass i misjonsorganisasjonene	mai 1998
Kloster, Berit Helgøy	Teltmakertenesta – utfordringa vi må ta på alvor	mai 1998
Lianes, Sveinung	Ettåringer i kristent arbeid	mai 1996
Ljøkjell, Reidulf	Kristent fagpersonell og kirkedannelse	nov 1996
Nordby, Edel	Teltmaker i Norge?	mai 1998
Oseng, Gunnar	Kristent fagpersonell i NLM	mai 1993

Adresseforandring

Vi bruker misjonens adresselister. Vær derfor vennlig å sende adresseforandringer dit. Vi forandrer kun

adresser for dem som ikke er misjonærer i NLM, men som har bedt om å få INNSYN tilsendt.

red.

Noen bøker om forholdet kirke/misjon og samarbeid

- Butler, Phill
1993
Fuller, Harold
1980
Lausanne
1983
Solheim/Sæverås
1992
Winter, Ralph &
Beaver, R. Pierce
1970
- Partnership. Accelerating Evangelism in the 90's*
WEF, Mission Commission
Mission-Church Dynamics. How to change bicultural tensions into dynamic missionary outreach
William Carey Library
En svært nyttig bok som har syn for todelingen I strukturer: modality and sodality. Han legger vekt på betydningen av misjonsorganisasjoner, men advarer mot misjonsdominans. Fortsatt er dette en av de mest nyttige bøkene å lese til tema.
Sida vid sida för evangeliet. Om relationer mellan kyrkor och parakyrkliga rörelser
LOP nr.24, på svensk ved Göran Janzon
Her er det en god del som vil være til hjelp når det oppstår vansker i samarbeidet
Oslo
Se kapittel om kirke og misjon
The Warp and the Woof. Organizing for mission
William Carey, Calif.

En grunnleggende bok når det gjelder forholdet mellom to forskjellige strukturer. Winter har gjort et grunnleggende arbeid på dette området. Her er det ikke tale om nødsprinsipp, men strukturer som er nødvendige og som utfyller hverandre.

